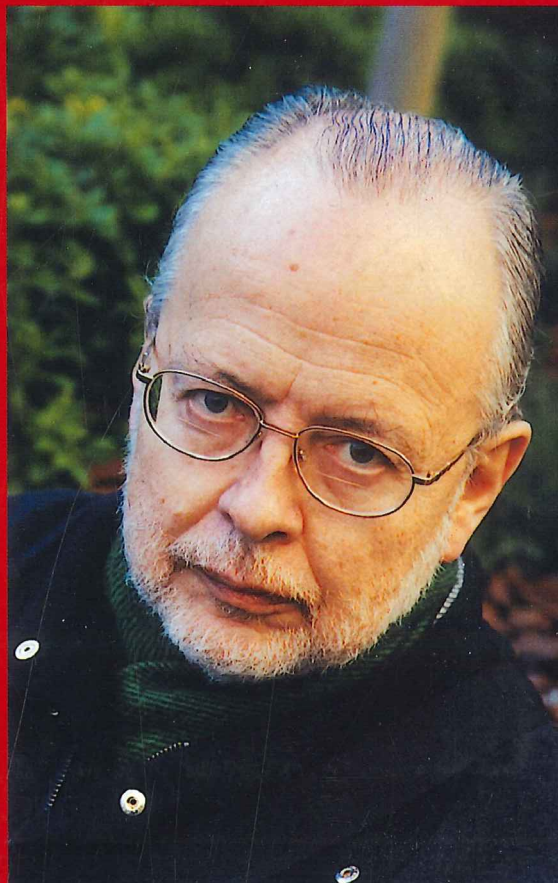

LLUÍS M. XIRINACS I DAMIANS

EL TERROR,
LA PAU
I EL SAGRAT

LLUÍS M. XIRINACS I DAMIANS

**EL TERROR, LA PAU
I EL SAGRAT**

***Editen: DELXEBLES I AMICS
DE LLUÍS M. XIRINACS***

Editorial Mediterrània

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, resta rigorosament prohibida sense l'autorització dels propietaris del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei.

Primera edició: juny de 2003

© Lluís M. Xirinacs i Damians
© Deixebles i amics de Lluís M. Xirinacs
© d'aquesta edició:
Editorial Mediterrània, SL
Guillem Tell, 15, entl. 1a
08006 Barcelona
Tel. 93 218 34 58
Fax 93 237 22 10
editorial@emediterrania.com

Maquetació: Xavier Artigas
Disseny de la coberta: Jordi Vives

ISBN: 84-8334-472-6
DL: B-30.097-2003

Impressió: Romanyà Valls, Capellades (Anoia)
Imprès a Catalunya – *Printed in Catalonia*

SUMARI

Llinda	9
I. UNS FETS PREOCUPANTS EN L'INICI DE SEGLE I DE MIL·LENNI	15
II. UN CONFLICTE DE CONFLICTES I LA COHERÈNCIA D'UN PENSAMENT	49
- <i>Carta a un policia</i> (escrita el 1976 i publicada a l'estranger)	53
- <i>Apologia del terrorisme</i> (article escrit el març del 1979 i censurat)	58
- <i>Seguretat ciutadana</i> (article escrit el maig de 1979 i censurat)	64
- <i>La lluita armada entesa des de la no-violència</i> (text publicat el 1993, en la trilogia <i>La traïció dels líders</i>)	70
- <i>La no-violència</i> , text que forma part d' <i>Una revolució a l'estil català</i> (10.12.1995)	74
- <i>Ensinistraments per a la guerra i ensinistraments per a la pau</i> publicat a <i>Plantem-nos! Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni</i> (2000)	77
- <i>25 anys de l'acte "El Fossar de les Moreres"</i> (11.9.2002)	80
- <i>Xiri, l'has vessada, encara. Jaume Chalamanch</i> (15.9.2002)	88

III. LA PAU I EL SAGRAT

95

- Jesús, la violència i la no violència* (1972, censurat) 98
- Eskhaton* 114
- Pau, ciutat sostenible, creació i diversitat cultural,*
publicat al llibre *Plantem-nos!* (2000), dins el capítol
dedicat al Fòrum 2004 122
- El Perfum Sagrat* (2002) 126
- Declaració davant del jutjat núm. 8 de Barcelona*
(12.2002) 134

Emmordassar un poble i coartar la seva llibertat d'expressió és tant com acabar amb ell.

Discurs de Baltasar Garzón, Jutge de l'Audiència estatal, el 6-IV-2003, amb motiu de la guerra contra Iraq.

Us envio com a ovelles entre llops. Sigueu, doncs, astuts com els serps i senzills com els coloms. Guardeu-vos dels homes, perquè us lliuraran als tribunals... No penseu que hagi vingut a portar la pau sobre la terra; no he vingut a portar la pau, sinó l'espasa.

Mt 10,14-17,34

"Quan us vaig enviar sense bossa ni sarró ni calçat, que us va mancar res?" Ells li contestaren: "No res". Els digué: "Ara, en canvi, el qui tingui bossa, que la prengui, i semblantment el sarró; i qui no en tingui, que es vengui el mantell i es compri una espasa. Perquè us asseguro que s'ha de complir en mi allò que està escrit: "Fou comptat entre malfactors"; ja que la meva missió arriba al seu terme". Ells digueren: "Senyor, aquí hi ha dues espases". Ell els respongué: "Ja n'hi ha prou."

Lc 22,35-38

Llinda

Una colla de deixebles, exdeixebles i amics de Lluís M. Xirinacs, davant del procés al qual se'l va sotmetre pel seu discurs l'1.9.2002 al Fossar de les Moreres —un discurs enregistrat en vídeo, que ha corregut per moltes mans en un reguitzell de còpies incontrolable— ens hem trobat que, malgrat informar als diaris de quin era el decurs dels fets, aquests no publicaven res i, tot i haver difós la informació del fet del discurs i del procés que el segueix, han preferit el silenci a seguir informant els seus lectors. Tot plegat ens ha dut a preguntar-nos: hi ha censura? Tenen por els responsable dels mitjans en plena democràcia?

Les circumstàncies encara van esdevenir més punyents quan diferents mitjans catalans tampoc no van voler publicar la declaració que Lluís M. Xirinacs va fer el 17.12.2002 davant del Jutge, malgrat haver corregut fotocopiada de mà en mà.

Xirinacs ha estat un pacifista que ha ensenyat a casa nostra les lluites d'alliberament d'un poble des de les actituds i les doctrines de Gandhi. Per això, la seva lluita cal encaixar-la en un disseny global, planetari, arrelat, tanmateix, a Catalunya. Justament per això, el nostre grup pretén donar

a conèixer l'actitud de Lluís M. Xirinacs, emmarcada des de la perspectiva dels esdeveniments més preocupants en aquest inici de mil·lenni a fi de desemmascarar uns silencis massa evidents i unes informacions massa esbiaixades, fruit ben segur de la por gratuïta dels responsables dels mitjans a la Llei d'apologia del terrorisme.

D'una banda, sobre el terrorisme cal dir que abans de donar l'amnistia (15.10.1977) la UCD, guanyadora de les primeres eleccions (15.6.1977), ja amenaçava amb una dura llei antiterrorista, que proposà als diputats immediatament després de la concessió d'amnistia. D'antuvi horroritzà als nous demòcrates. Però a l'any següent ja la van poder digerir 56/78, BOE 8-XII-1978. Poc després (27.12.1978) el rei Joan Carles I sancionà la nova Constitució de l'Estat Espanyol que consagra el seu article 55, paràgraf 2 a l'antiterrorisme. Diu així: «Una llei orgànica podrà determinar la forma i els casos en els quals, de forma individual i amb la necessària intervenció judicial i l'adequat control parlamentari, els drets reconeguts en els articles 17 (apartat 2) i 18 (apartats 2 i 3), poden ser suspesos per a persones determinades, en relació amb les investigacions corresponents a l'actuació de bandes armades o elements terroristes. La utilització injustificada o abusiva de les facultats reconegudes en dita llei orgànica produirà responsabilitat penal, com violació dels drets i llibertats reconegudes per les lleis.»

Des d'aleshores no han cessat d'ésser aprovades noves lleis orgàniques i reformes dels articles del Codi Penal en la mateixa línia (LL.OO. 1/1992, 7/2000, etc.), tant per part de governs socialistes com populars, que retallen els drets, pro-

picien l'arbitrarietat de les actuacions judicials, la tortura, la indefensió, etc.

D'altra banda, sobre l'apologia del terrorisme cal dir que hi ha un decret llei (10/1975) d'abans de les primeres eleccions que atemptarà contra l'article 20 de la nova Constitució, sobre la llibertat d'expressió. Tanmateix la llei orgànica 9/1984 de 26.12.1984, segueix tipificant com a delictes una «apologia del terrorisme» d'ampli espectre. Finalment aquesta llei és derogada el 1988 per anticonstitucional, talment que, a partir d'aquest moment, a falta de definició jurídica, la doctrina legal i la jurisprudència en la pràctica consideren delictes la manifestació pública d'enaltiment d'actes culpables o de la proposta d'aquests actes com a model de comportament. Per salvar el dret a la llibertat de pensament (C.E. a.16) i a la d'expressió (íd. a.20) no és apologia l'enaltiment de la ideologia o els ideals d'una banda armada. Aquesta concepció es consolida en el nou Codi Penal de 1995. I per llei orgànica 7/2000, on es mostra l'empremta enduridora del Partit Popular en el govern, resten les coses de la següent manera:

a) Delictes de terrorisme inclosa la violència urbana (aa.571 – 577).

b) Delictes d'enaltiment dels fets o del model del terrorisme amb presó (a.578) i amb inhabilitació (a.579).

L'article 578 renovat diu així: «L'enaltiment o la justificació per qualsevol mitjà d'expressió pública o difusió dels delictes compresos en els articles 571 a 577 d'aquest codi o d'aquells que hagin participat en llur execució, o la realitza-

ció d'actes que impliquin descrèdit, menyspreu o humiliació de les víctimes dels delictes terroristes o dels seus familiars es castigarà amb la pena de presó d'un a dos anys. El jutge també podrà acordar, al llarg del temps que ell mateix assenyali, alguna o algunes de les prohibicions previstes en l'article 57 d'aquest codi.»

Segons el Suprem, l'«apologia de terrorisme no constitueix delictes de terrorisme»¹; la qual cosa cal que sigui tin-

¹Segons una confusa nota de l'agència EFE de 27.5.2002, la Fiscalia del Tribunal Suprem presentà el 8.4.2002 una querrela contra Otegi per un presumpte delictes d'exaltació del terrorisme, per haver acabat un acte de Sant Jean de Luz amb el crit de «Gora Euskadi Ta Askatasuna». El fiscal considerà que l'expressió d'Otegi podia constituir un delictes integrat en l'art. 578 del Codi Penal. Per a la Sala de lo Penal del Supremo, accions com aquesta, «que al menos en principio podrían integrar un supuesto de los contemplados en el artículo 578 del Código Penal y ser perseguidas en España cuando se hubieran cometido en el territorio del Estado», no poden ser-ho si s'han produït a l'estranger «porque no constituyen delito de terrorismo». Però, segons el Suprem, l'art. 578 «distingue con claridad dos formas de delinquir» i «se hace eco de un criterio cultural y doctrinal consolidado», que discerneix entre el que són actes i delictes de terrorisme «y los que sin pertenecer a esta categoría clasificatoria, es decir sin ser actos de terrorismo, expresan alguna forma de apoyo o solidaridad con los mismos o sus autores, manifestada públicamente». Afegeix que «mientras la primera clase de acciones seha perseguido y se persigue siempre en todas sus modalidades», la segona —l'apologia— «a veces es impune y con frecuencia conoce sólo formas atenuadas de persecución». L'art. 578 del Codi Penal condemna a presó d'un a dos anys qui enalteixi o justifiqui delictes de terrorisme compresos en els articles 571-577 i qui hagi participat en l'execució o realització d'actes que entranyin descrèdit, menyspreu o humiliació de les víctimes dels delictes de

guda en compte per tal de desfer-nos de l'autocensura que a voltes ens imposen a l'hora de plantejar determinats temes com el del títol d'aquesta publicació.

Deixebles i amics de Lluís M. Xirinacs

terrorisme o dels seus familiars. I es refereix a una sentència del T. Constitucional de 1978 segons la qual «la manifestación pública, en términos de elogio o exaltación de un apoyo o solidaridad moral o ideológica con determinadas acciones delictivas, no puede ser confundida con tales actividades». Assenyala el Suprem que l'apologia «cuando se persigue penalmente es un delito de opinión» sobre un altre delictes diferent, però que no ha de confondre's amb aquest. «De no ser así, esto es, si la apología del terrorismo fuera también delito de terrorismo, tendría que ser tratada de igual modo como delito 'la apología de la apología', lo que conduciría directamente al absurdo», subratlla l'acte redactat pel President de la Sala Penal Luis Román Puerta i els magistrats Joaquín Delgado y Perfecto Andrés, segons EFE (27.5.2002). I encara indica que tant el Conveni Europeu per a la repressió del terrorisme com el Consell de la UE entenen que constitueixen terrorisme «los atentados graves contra la vida y la libertad de las personas y la utilización de explosivos que represente un peligro para aquellas, entre otros de parecida significación». Per les quals raons, el Suprem adueix que aquests antecedents «llevan necesariamente a la conclusión de que las conductas denotadas como apología del terrorismo, con independencia de la ubicación que decida darles el legislador, cuando opte por su incriminación, no son delitos de terrorismo». Per al Suprem, aquest argument no es dóna només «en el plano conceptual y doctrinal, sino también claramente en la vigente legislación española».

*I. Uns fets preocupants en l'inici
de segle i de mil·lenni*

Poca gent sap que Lluís M. Xirinacs, doctor en Filosofia des de finals de 1997, és un estudiós de globalística (de fet la seva tesi doctoral es titulava *Un model global de la realitat*) i un fervent difusor de la demòtica. (S'anomena *demòtica* la forma popular del grec modern, que guanya terreny a la forma culta, oficial o purista; però la GEC ofereix una altra accepció: "tot allò relatiu o pertanyent al poble". *Demos* - 'poble'. *Democràcia* - 'força del poble'. Si ho volem així, demòtica seria allò que toca de veritat a la gent del carrer.) Ambdós camps d'estudi el fan estar atent als signes del temps de cada moment.

En aquesta part proposem humilment unes quantes dades d'aquests primers anys del nou mil·lenni que tots plegats podem considerar preocupants, anotades de forma exhaustiva com no acostumen a fer els mitjans i relacionades amb d'altres de la seva biografia, perquè el lector pugui relacionar-les i extreure'n les conclusions que cregui més oportunes.

1.1.2000: Lluís M. Xirinacs es planta a la Plaça de Sant Jaume tot demanant una Assemblea dels Països Catalans per preparar, a llarg termini, la independència d'aquesta nació com a poble sobirà d'Europa, d'acord amb les declaracions dels Drets dels pobles de l'ONU.¹ Publica un *Manifest*, algun fragment del qual recollirem més avall perquè es pot llegir sencer a Internet. Neix el moviment «*Jo també em planto cap a l'Assemblea dels Països Catalans*». Secretaria del Moviment: Mercè o Pepa, Rocafort, 242 bis 1r, 08029 BCN, 93 419 47 47; Web: www.assemblea.org; correu-e: assemblea@assemblea.org.

Febrer 2000: EUA comença a parlar de «països imprevisibles» com podrien ser Iraq, Iran, Síria, Corea el Nord, Líbia, Xina... molt abans de l'11.9.2001 (atac suïcida contra les Torres bessones de Nova York i contra el Pentàgon). A partir d'aquesta dada, es converteixen en els països de «l'eix del mal» i es parla de protegir-se amb una costosa xarxa d'escuts antibalístics.²

¹ Resistirà la «plantada» fins al 14 d'abril, quan el cor i les complicacions renals l'obliguen a hospitalitzar-se. Malgrat tot, resta endegat el moviment Plantem-nos. Cap a l'Assemblea dels Països Catalans, que encara brosta arreu de les terres catalanes.

² Els EUA tenen diners per a escuts antimíssils i, en canvi, es fan els garrepes a l'hora de pagar el deute històric de 244 milions de dòlars a l'ONU (eren més, però aquests 244 s'havien compromès a pagar-los abans del 2000) i condicionen el pagament al fet de tornar a la Comissió de Drets Humans (d'on han quedat exclosos). Aquest arrogant xantatge (com la seva retirada de la UNESCO) constitueix un veritable escàndol: els EUA eleven a condició de norma la pròpia voluntat i condicionen la seva col·laboració a seguir remenant les cireres al seu aire. D'aquí a passar-se pels faldons de la Seguretat, hi va un pas minúscul, com es demostrarà amb la declaració de guerra a l'Iraq. Qui podrà parar els peus al Sr. Bush? Els russos ho van intentar. Justament l'11 de maig del 2001, quan els capares de l'OTAN dinaven a Barcelona, a Moscou, la primera gran reunió entre experts russos i americans per consensuar una fórmula que permetés als EUA desplegar un sistema nacional de defensa amb míssils (NMD) sense provocar un

12.3.2000: Eleccions generals. El PP obté majoria absoluta arreu d'Espanya llevat d'Andalusia, Euskadi i el Principat de Catalunya.

23.4.2000: Malgrat la malaltia de Xirinacs, s'escampa arreu el llibre *Plantem-nos. Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni*, que ha escrit juntament amb Lluís Busquets i ha publicat Edicions Proa, Barcelona, 2000.

15.11.2000: Aprovació de la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea (CDFUE) —embrió

conflicte amb Rússia va acabar en un fiasco, perquè els russos mantingueren que el tractat de míssils balístics (ABM) de 1972, amb la destrucció dels caps nuclears corresponent (que Washington voldria renegociar amb el Kremlin), s'havia de mantenir de totes totes. Per a Aleksandr Iakovenko, portaveu del ministeri d'Exteriors rus, la delegació americana, encapçalada pel subsecretari de Defensa Paul Wolfowitz, no va aportar cap argument consistent que justificués revisar el sistema de seguretat mundial dels darrers 40 anys, per molt que Stephen Hadley, número dos del Consell de Seguretat nord-americà, trobés la reunió del tot positiva. I és que s'havia aconseguit que una setmana després el cap d'Exteriors rus Ígor Ivanov fos rebut a Washington pel seu homòleg Collin Powell i que els presidents de les dues potències, Vladímir Putin i George W. Bush, es reunissin a la cimera anual del G-8, que se celebraria el proper juliol a Gènova (amb la malaurada mort d'un estudiant que es manifestava). Economia i armament lligats i relligats. La família Bush hi té força a veure. Per alguna cosa els negocis del seu pare, l'ex-president, s'estenen en el camp armamentístic mitjançant la fundació Carlyle —una societat en l'òrbita de poder i negocis del Partit Republicà dels EUA (s'ha dit que és el seu braç financer) presidit per Frank Carlucci, exsecretari de Defensa amb Reagan i subdirector de la CIA— que obrí la seva seu a Barcelona el 2001: Pedro de Esteban és el seu responsable per a Espanya i Portugal. Carlyle Group —oh casualitats!— ha invertit grans sumes en la indústria militar nordamericana. Per exemple, en el programa del carro de combat Crusader, tot pensant vendre'l al Pentàgon: 13.700 milions de dòlars. I qui hi ha, a Carlyle, a més dels prohoms esmentats? Doncs, tres directors generals i una colla d'assessors. Els tres primers són Jerome Powell, subsecretari de Finances i del Tresor amb Bush-pare, James Baker, ex-secretari d'Estat i del Tresor amb Reagan i Bush-pare, i Robert Grady, exsubdirector de l'Oficina del Pressupost de la Casa Blanca amb Bush-pare. Entre els assessors, el propi expresident George Bush és assessor per a Àsia, però n'hi molts d'altres: John Major (exprimer de Gran Bretanya), Karl Otto Pöhl (expresident del Banc Central Alemany), Nand Panyarachun (exprimer de Tailàndia),

d'una futura Constitució— a Biarritz pel Consell Europeu: comença el tret de sortida de l'Europa «constituent». Les nacions sense estat com Catalunya tenen poc temps per maniobrar i hi queden molt malparades.

7-9.12.2000: La cimera de la UE a Niça per trobar la fórmula per passar de 15 estats a 27 esdevé un veritable desencontre a causa dels egoismes dels vells estats integrants;³ es deixen les discussions de relacions internes per a una nova cimera a celebrar el 2004.⁴

1.1.2001: Lluís M. Xirinacs fa públic un nou *Manifest* —localitzable a Internet—després d'un any del primer, per passar comptes del moviment *Jo també em planto*. Demana:

Lord Howe of Aberavon, Fidel Ramos (Expresident de Filipines) i es diu que fins i tot en formen part els presidents de Nestlé, BMW, Louis Vuitton, Aérospatiale, Hoffman-La Roche... Carlyle, en menys de tres lustres, s'ha col·locat en 146 companyies i ha aconseguit una capitalització de mercat entorn dels 12.000 milions de dòlars. Les seves especialitats són els sectors regulats pels governs: banca (es fa pressió sobre Corea el Sud perquè Carlyle entri a Koram, un dels bancs amb futur del país), defensa, energia (Chevron vol rebre beneficis de Kuwait), assegurances, telecomunicacions... Les seves principals àrees d'interès són Àsia, Orient Mitjà i Europa, on —ho assegurin fonts informades—, aprofitant el naixement de l'euro, compren tot el que poden.

³ Recordem els acords de compromís amb què es tancà la trobada: només Alemanya, França, Itàlia i Gran Bretanya conserven al Consell de Ministres el mateix nombre de vots (29), mentre Espanya —que perd 14 diputats, atès que passa de 64 a 50— i Polònia n'aconsegueixen 27 (en la llista d'estats els vots es van reduint d'acord amb la població fins als 3 atorgats a Malta). A aquests acords cal afegir-n'hi d'altres, entesos com a factors de reequilibri: a) cap consens no serà vàlid sense l'aprovació de 14 dels 27 estats i representar el 62% de la població de la UE; b) els 626 diputats passaran a ser 728; c) dels actuals 20 comissaris de la Comissió Europea, n'hi haurà un per territori a partir del 2005 i seran menys de 27 quan s'hagin integrat en la Unió tots els 27 estats.

⁴ Per al 2004 caldrà que una veritable reforma institucional s'aboqui a l'anhelada Constitució europea, d'acord amb la convenció presidida per Valéry Giscard d'Estaing i el Comitè de les Regions dissenyats el desembre del 2001.

1.- *Reconeixement dels Països Catalans com a marc territorial propi de la nació catalana.*

2.- *Reconeixement del fet que la sobirania catalana no recau en ningú més que en aquesta, constituïda per la voluntat expressa dels seus habitants compromesos a servir-la.*

3.- *Exercici permanent del dret d'autodeterminació a tots els nivells (individual, local, comarcal i nacional) i de baix a dalt a fi de construir ja des d'ara uns Països Catalans democràtics políticament, justos socialment, fraternals ecumènicament i sostenibles ecològicament.*

4.- *Construcció de la democràcia catalana, basada, d'una banda, en la renovació, millora i aprofundiment dels mecanismes de participació política i econòmica actualment existents i, de l'altra, de l'autoorganització de la societat sencera en assemblees territorials i sectorials.*

5.- *Estratègia d'acció no violenta per assolir i mantenir la independència dels Països Catalans. Renúncia a tota agressió expansiva, un cop assolida.*

6.- *Estratègia de solidaritat en l'àmbit interior de les nostres assemblees i en l'àmbit exterior amb totes les persones i nacions, primerament amb les explotades i oprimides del món.*

I afegeix com a postdata: *Jo sóc un més del poble. La meua crida és alta i clara. El poble farà allò que voldrà. I collirà allò que sembrarà. Aquesta crida és només de la meua exclusiva responsabilitat.*

19-21.1.2001: El CIEMEN promou a Barcelona la IV Assemblea General de la CONSEU (Conferència de Nacions sense Estat d'Europa), quarta sessió plenària després de la seva fundació el 1986; no es tractava només d'or-

ganitzacions polítiques, sinó també de sindicals i cíviques d'aquestes nacions. El tema era gairebé monogràfic: «Aportacions de les nacions sense Estat con a propostes per a una Constitució Europea». Poc abans s'havia reunit a Santiago de Compostel·la l'Intergrup de *Nacions Sense Estat* del Parlament Europeu.

13.5.2001: En les eleccions autonòmiques basques, victòria del PNB malgrat el setge del PP. (Ibarretxe va fer una campanya de no pactar amb Batasuna mentre no condemnés la violència).

10.6.2001: Manifestacions a Barcelona contra els caps de l'OTAN que hi celebraven la Conferència Atlàntica. Els diaris en van dir ben poca cosa, de les ONG que treballen per la pau i protestaren per la seva presència. Robert Bell, secretari general adjunt de suport a la Defensa de l'OTAN, en la seva conferència matinal *Nous reptes de seguretat i defensa a l'espai euroatlàntic* va exposar que l'Aliança traurà a concurs dos contractes per estudiar la viabilitat d'una ampliació de la seva capacitat de defensa aèria contra míssils. Com és sabut, l'abril del 99 l'OTAN va ratificar les quatre línies bàsiques del futur: a) l'ampliació del Tractat a Txèquia, Polònia, Hongria...; b) el nou concepte estratègic (i ja el va imposant); c) la reforma de l'estructura militar (es parlà de noves capacitats operatives, de guerres quirúrgiques i fins i tot «humanitàries»); i, d) la integració dins l'OTAN de la Unió Europea Occidental (UEO). D'aquest darrer punt, en la reunió de Barcelona, Ralston afirmà que s'avança vers el rumb adequat, però lentament.

11.5.2001: Recepció dels cappares de l'OTAN a la Generalitat, dinar inclòs. Hi havia el secretari general de l'OTAN, Lord Robertson, i altres comandaments, com ara Joseph Ralston, comandant suprem de les forces de l'OTAN a Europa. El ministre Piqué, embolicant la troca per salvar els interessos armamentístics espanyols⁵, advocà per un concepte de Defensa (llegeixin armar-se fins a les dents) que superi l'àmbit militar, arribi a l'econòmic, al tecnològic i al cultural. (Ara matar també serà cultura!)

12.5.2001: Els diaris publiquen fotos i informacions de la recepció. Tots d'acord a proposar que els europeus participem en el paraigua balístic que només interessa als EUA⁶.

⁵ El 18-XII-99 La Vanguardia es feia eco de l'exportació d'armes espanyoles vulnerant els drets humans més elementals. Ara és públic que, a finals de març del 2001, el govern central va vendre Santa Bárbara, el complex espanyol d'indústries d'armament amb 2000 treballadors, a l'americana General Dynamics —la SEPI (Sociedad Española de Participaciones Industriales) obtingué de les accions gairebé 832 milions de pessetes— i no pas a la firma alemanya Krauss-Maffei, com s'havia especulat (i com semblava lògic, si s'ha de fer un projecte comú de defensa europea). Però el govern espanyol va voler assumir la tecnologia americana, els equipaments dels vehicles de combat i inversions arran dels 25.000 milions (tot protegint el carro de combat Leopard de la firma alemanya contra l'Abrahams americà, això sí) i acontentar els germànics adjudicant (a canvi de la traïció) el contracte del TGV Madrid-Barcelona a la firma alemanya Siemens. I ara ens vénen a parlar dels perills dels Estats imprevisibles, vaja... Xina, potser? El perill xinès no és tal, perquè Xina disposa de 284 caps nuclears, mentre que EUA en té 7000, que estarien disposats a reduir, en els millor dels casos, a 2.500).

⁶ Quan amb el conflicte balcànic de rerafons (i el trist paper europeu a Kosovo), el març del 2000, els 15 estats de la UE es van posar d'acord a crear un cos d'exèrcit de 60.000 soldats, del tot operatiu a partir del 2003, però amb capacitats d'actuació al cap d'uns mesos —i hi ha militars espanyols comandant aquest euroexèrcit— des dels EUA es devien fer un tip de riure: ara, quan els calgués, es podrien inhibir de qualsevol intervenció a Europa deixant de ser els gendarmes del món (però continuant remenant les cireres estratègiques i armamentístiques). Per això cal algun tipus d'entesa —integració?— entre Euroexèrcit i OTAN. Ara bé, què són els soldats dels 15, davant del milió i mig d'uniformats nord-americans, els seus pressupostos i les seves indústries d'armament? Els 13 estats europeus de l'OTAN dedicaven l'any 2000 a defensa un 58% de la

Juny 2001: Neix Batasuna fruit de la reconversió de la històrica Herri Batasuna, atesos els pobres resultats d'Euskal Herritarrok el 13.5.

Juliol 2001: Cimera del clima a Bonn, acabada com el rosari de l'aurora: 11.046 espècies d'animals i plantes es troben en perill de desaparèixer de la faç del planeta (5.435 de les quals pertanyen a espècies animals); d'aquí a cinquanta anys caldran 54,71 bilions de pessetes anuals per afrontar les pèrdues produïdes al món pel canvi climàtic que provoqueu els humans.

29.7. 2001: Aznar a *La Vanguardia*: «El dret d'autodeterminació no està reconegut enlloc del món i si allò que es diu és que el pacte constitucional ja no val i que cal refer-lo sobre la base de la segregació d'una part d'Espanya, això és la independència i ja dic que no. [...] Qui vulgui això ho pot defensar, però sempre que sàpiga dues coses: que no se saltarà les regles i que qui utilitzi el terror no tindrà mai cap avantatge. I també cal que sàpiga que hi ha una gran majoria que som disposats a defensar la vigència del projecte comú d'Espanya.»⁷

despesa que hi dediquen els EUA. En percentatges del PIB i despesa per càpita, les xifres de la mitjana europea eren del 2,1% i 365 dòlars davant de les americanes amb un 3,2% i 804 dòlars. Això els permeté estrenar a la campanya aèria de Kosovo el míssil aire-terra JDAM (Joint Direct Attack Munition), guiat per una constel·lació global de satèl·lits, que envien les coordenades dels objectius als sensors de la cua del míssil i gairebé no fallen cap diana amb independència de les condicions atmosfèriques. Els dos centenars d'escaig d'avions europeus, volant a 20.000 peus d'altura per no ser enderrocats, més aviat van fer el ridícul davant dels gairebé tres centenars d'americans i britànics que anaven equipats amb JDAMs (a 20.000 dòlars cadascun, molt més barats que els míssils de creuer Tomahawks, llençats a Sèrbia, que costen un milió de dòlars per peça). Un simple botó de mostra.

⁷ El tribunal de La Haia, l'ONU (posem per cas davant del poble saharauí), no ha parlat mai d'autodeterminació? No coneix, el Sr. Aznar, la declaració de Thomas Woodrow

11.9.2001: Atac a les Torres bessones de Nova York i al Pentàgon de Washington.

8-9.10.2001: Comença la guerra d'Afganistan.⁸

26.10.2001: El complex militaroindustrial de la Lockheed Martin rep un encàrrec multimilionari del

Wilson? És clar: Wilson va ser premi Nobel de la pau el 1919. No coneix la Carta de San Francisco del 25.6.1945 (inspiradora de la de Drets humans de l'ONU), el propòsit 2n de l'art. 1 de la qual diu exactament que les NU pretenen «fomentar entre les nacions relacions d'amistat basades en el respecte al principi de la igualtat de drets i al de la lliure determinació dels pobles»? I la Declaració Universal dels Drets humans del 10.12.1948 (articles 1 i 15: «Tota persona té dret a una nacionalitat; no es podrà privar ningú de la seva nacionalitat»). Alguns interessats opinen que el dret a l'autodeterminació només el poden exercir els pobles colonials. No és cert. L'ONU dedica la Resolució 1.514 del 14-XII-60 sobre la independència dels pobles colonials. I a la 2.625 diu clarament que «tots els pobles tenen el dret de determinar lliurement, sense ingerència externa, la seva condició política». Els pactes internacionals de l'ONU del 16.12.1966, van distingir els drets individuals, civils i polítics (que van entrar en vigor el 23.3.1976) dels drets socials, econòmics i culturals (en vigor des del 23.3.1976), perquè el bloc socialista i el capitalista estaven d'acord amb uns però no amb d'altres, i es va haver d'afegir un protocol i tot als del primer pacte. Els drets denominats de la tercera onada (col·lectius dels pobles: solidaritat, ecologia, pau...), a l'ONU, encara no s'han acordat mai (tot i que s'han posat prou de manifest en llocs diversos, com ara la Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles, feta a Barcelona el 1990 per la Conferència de Nacions d'Europa sense Estat). Ara bé, amb l'acord que no hi pot haver drets civils sense que n'hi hagi d'econòmics i socials, el dret a l'autodeterminació esdevé l'article primer, comú en ambdós pactes, i fa així: «Tots els pobles tenen el dret de lliure determinació. En virtut d'aquest dret estableixen lliurement llur condició política i proveeixen així mateix a llur desenvolupament econòmic, social i cultural». I encara caldria parlar de la doctrina de l'Església sobre els drets de les minories (Pacem in terris i Vaticà II) i dels discursos de Joan Pau II a la UNESCO (2.6.1980) i a l'ONU (5.10.1995). Els pobles de l'Estat espanyol, doncs, digui el que digui el senyor Aznar, tenen el dret d'autodeterminar-se, i aquest dret està reconegut arreu. No debades el Parlament de Catalunya se l'atorgà el 12.12.1989.

⁸ Mai en la història de la humanitat s'havia desplegat una força militar tan imponent com la d'ara: Submarins HMS amb míssils Tomahawk i Harpoon, bombarders B-1, Boeing B-52 (equipats amb míssils AGM-86) i Lancer (equipats amb bombes MK 83, amb efectes devastadors en una àrea de 10 metres quadrats), Tornados GR4, avions F15, F16 i F-117 i els denominats invisibles B-2 Spirit. Cada bomba de precisió amb guia làs-

Pentàgon per construir per 37 bilionets de pessetes (amb b!) 3000 aparells del Joint Strike Fighter?⁹

Desembre 2001: La cimera de la UE a Laken, amb la unió monetària de l'euro a tocar, palesa una triple crisi: 1) La d'unes institucions europees que ja no s'adiuen amb la magna empresa de la UE; 2) les dificultats de l'ampliació a l'Est; i, 3) la d'una crisi econòmica que no se sap com tractar.

1.1.2002: Lluís M. Xirinacs fa un **III Manifest**, dos anys després d'iniciar la seva plantada i passa comptes del moviment.¹⁰ Assenyalem: «De fons, cal postular el desplegament de la facultat d'estimar a qualsevol humà, pel sol fet d'ésser humà, que tots portem dins, més o menys desperta. Més enllà de l'egoisme, més enllà de l'amistat, més enllà de les enemistats de classe, de nació, de civilització, de gènere, de religió, etc. Es tracta d'una cultura de consens, de no violència, més enllà de la cultura de dissentiment i de violència a què estem tan acostumats.

ser estava valorada fa un parell d'anys en 6,2 milions de pessetes; els míssils Tomahawk, en 150 milions (se'n dispararen 50 la primera nit del 8/9-XI); els F-117... en 6.665 milions de pessetes. Si tota aquesta despesa s'hagués dedicat a la instrucció i a la cultural!

⁹ Pobreta Lockheed, que només ha arribat a obtenir 14 bilions de dòlars de beneficis! (Font: Defense News)

¹⁰ Entre altres coses, diu: Després d'aquests dos anys, el que hi ha, en resum, de la Campanya de resposta, Jo també em planto cap a l'Assemblea dels PPCC, és això: Unes quinze mil adhesions. Una documentació bàsica consensuada. Nou números del «Full de Campanya». Una vintena de grups de Suport. Catorze plens nacionals celebrats aproximadament cada dos mesos a tretze localitats diferents, i actes de diversa mena (presentacions, parades, debats, manifestacions, assemblees, campanyes, plantades, aplecs, etc.) en una llarga llista de localitats. I tota aquesta activitat no s'ha fet en contra de ningú, ans, al contrari, hem col·laborat i hem acceptat la col·laboració de gent particular i d'entitats i partits dedicats a la millora i l'alliberament de la nostra comunitat nacional.

»Si concretem una mica més, et demano realitzar aquest amor —tou o dur, però sempre amor, segons convingui— amb el veí, tal com és, et caigui bé o malament, talment com estimem els nostres pares, els nostres fills o els nostres germans, siguin com siguin. No entenc per veí aquell que no participa en la comunitat, que no la serveix, que l'ataca, que la instrumentalitza a interès propi o tracta de sotmetre-la a dictats exteriors a ella. En dir veí, no em refereixo només al veí individual, ans també al barri veí del meu barri, al municipi veí del meu municipi,... a la nació veïna de la meva nació».

Gener 2002: Espanya inaugura la presidència de la UE en aquest primer semestre d'any.

Febrer 2002: Porto Alegre esdevé una alternativa mundial; malgrat els reunits són titllats d'«antiglobalitzadors», no ho són (entre un miler de parlamentaris mundials hi havia personalitats de la talla de L. Boff, I. Ramonet, Saramago, Ben Bella, Tariq Ali, etc.).¹¹

Entre els seus participants hi ha el benentès que aquest moviment no és de ningú i és de tots els catalans, vinguin d'on vinguin, mentre vulguin servir voluntàriament els interessos conjunts del país on han triat lliurement de viure.

Darrerament hem anat avançant en el procés d'autoorganització. El moviment desenvolupa tres branques íntimament integrades les unes a les altres: Els Grups de Suport, valents, actius, decidits, com una nova Crida a la Solidaritat, responsables de les accions públiques, que inviten a la nostra població a alçar el cap i a sortir de la irresponsabilitat i del desencís col·lectiu en què es troba immersida des de fa vint-i-cinc anys. Les Preassemblees bàsiques o troncales, que van essent constituïdes pels Grups de Suport en cada lloc i dins de cada nivell o que es formen en diferents llocs espontàniament, però corresponsables totes amb totes, preparació i que serà l'Assemblea d'assemblees dels PPCC., sobiranes cadascuna en el seu àmbit territorial. I l'embrió de Serveis tècnics especialitzats, virtualment tants com necessitats concretes pot tenir una nació, per a ús intern del moviment i en estreta col·laboració amb les entitats especials, sectorials i transversals, exteriors al moviment, existents actualment.

¹¹ Han denunciat que les complexes relacions globals construïdes per la força del capital financer, en el context de l'actual revolució tecnològica, estan sepultant la democrà-

Febrer 2002: Pujol es nega a entrar al govern d'Aznar.

15-16.3.2002: Els Caps d'Estat i de govern celebren la cimera de la UE a Barcelona (amb una despesa descomunal, perquè s'ha ordenat que a la ciutat no hi hagi obres ni carrers oberts: això fa tapar obres tan importants com la del Trambaix). Els líders antiglobalitzadors de tot el món són a la ciutat, però no mereixen gaire ressò a la premsa. Els voltants de la Borsa barcelonina presos per la policia.

21-22.6.2002: Amb la cimera de Sevilla (amenitzada el dia 20 per una vaga general), Aznar acaba la presidència rotatòria de la UE, pressupostada en 8.000 milions (no sabem si d'euros o de pessetes). Acaba amb una frenada a les prejubilacions i tira endavant el projecte Galileu de navegació per satèl·lit (que ha de ser operatiu el 2008) per no dependre més del GPS dels EUA.

22.6.2002: Es vota a les Corts la Llei de Partits Polítics per poder il·legalitzar els que fan el joc al terrorisme.

Juny 2002: L. M. Xirinacs acaba l'enregistrament de 13 programes titulats Els secrets de la Bíblia, amb L. Busquets i Grabulosa i J. A. Estrader per a WWRàdio i el grup Estrader-Nadal de programacions televisives.

cia representativa (i no diem la participativa); en paraules de Tarso Genro, alcalde de Porto Alegre: «La democràcia actual es troba 'desterritorialitzada' en funció d'una totalitat objectiva (el poder real del capital financer) que té els seus orígens en una globalització que no està orientada per la política sinó per la tècnica de la reproducció virtual del diner».

26.8.2002: Al final del matí el jutge B. Garzón fa pública la sol·licitud de la suspensió de Batasuna, Euskal Herritarrok i Herri Batasuna. El Congrés, a la tarda, després d'un pacte entre PSOE i PP, contra l'opinió de CiU, PNB, RC i altres grups de la cambra, insta el Tribunal Suprem perquè deixi fora de llei el partit independentista basc HB (295 vots a favor; 10 en contra; 29 abstencions).

11.9.2002: Paraules de Lluís M. Xirinacs al Fossar de les Moreres de Barcelona, amb motiu del 25è aniversari de la celebració de l'acte independentista a les 12 del migdia (les trobareu més avall).

13.9.2002: Trenta víctimes del terrorisme presenten una denúncia a la fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya contra Lluís M. Xirinacs i la diputada de Batasuna, Jone Goiricelaia per llurs declaracions en els actes de l'Onze de Setembre al Fossar de les Moreres, puix consideren que han incorregut en sengles delictes d'apologia del terrorisme. Entre els signants figuren membres de l'Associació Víctimes del Terrorisme (AVT) i afectats per accions d'ETA, Grapo i extrema dreta, representats pel lletrat José María Fuster Fabra. (*La Vanguardia*, 14.9.2002)

14.9.2002: Albert Castillon, surt en defensa de les víctimes del terrorisme contra Xirinacs, en el diari *El Mundo*.

15.9.2002: Article de Jaume Chalamanch Xiri: l'has vesada, encara, enviat per a publicació a l'*Avui* i no publicat.

16.9.2002: Albert Castellón entrevista Lluís Maria Xirinacs a la ràdio Ona Rambla de la Cadena zero en un ambient molt tens.

17.9.2002: Josep Maria Pasqual acaba així un article *L'home que era amic d'ETA*, publicat a *El Punt*: «Només queda pensar que alguna cosa falla, que alguna cosa està fent malament aquesta societat, aquests polítics, o pensar que Xirinacs, l'apòstol de la pau, s'ha tornat boig.»

19.9.2002: La Plataforma per les Llibertats democràtiques i contra la Llei de Partits, en una nota de premsa, manifesta el seu suport incondicional al Sr. Lluís M. Xirinacs.

23.9.2002: En un acte a Vidreres, Xirinacs afirma que els lluitadors bascos són els agredits (*Diari de Girona*, 24.9.2002, al diari van entre cometes les paraules lluitadors bascos i agredits).

26.9.2002: E. P. de *El País* afirma que el fiscal cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, José Maria Mena, ha lliurat al fiscal en cap de l'Audiència Nacional (espanyola), Eduardo Fungairiño, la denúncia de l'AVT contra Xirinacs, per tal que la investigui d'acord amb la Llei d'Enjudiciament Criminal. El delegat de l'AVT a Catalunya, Roberto Manrique, diu que quan siguin citats a declarar aportaran «com a mínim» 600 firmes més.

26.9.2002: El mateix dia el Jutjat Central d'Instrucció n. 3 de Madrid emet una cèdula de citació (diligències prèvies 324/02) contra Xirinacs. Caldrà que comparegui a la seu d'a-

quest Jutjat Central, a Madrid, el 7.10.2002, a les 10 hores, per prestar declaració com a querellat, amb assistència de Lletrat. L'Avui del dia següent, en nota de redacció des de Madrid, diu que la Fiscalia de l'Audiència nacional va decidir querellar-se contra l'exsenador Xirinacs, a requeriment de la Fiscalia del TSJC, després que l'instessin a fer-ho diversos col·lectius, l'encara president del PP català, Alberto Fernández Díaz i la delegada del govern a Catalunya, Julia García Valdecasas. Tota la resta de mitjans de comunicació importants se'n fa ressò. Sembla que la major part de la premsa, ràdio i televisió té por de ser titllada d'apologista del terrorisme si justifiquen l'exsenador o, almenys, si li permeten justificar les seves paraules. Es limiten a publicar les passes legals del procediment de la forma més asèptica possible. Ningú no pot parlar com no desitja Aznar: ni els batasunos perquè no els convé ni el PNB perquè immediatament és titllat de col·laborador del terrorisme ni, encara menys, els polítics d'aquí: per què anirien a embolicar-se en una zona tan pantanosa?

27.9.2002: El Jutge B. Garzón, en plena ofensiva antiterrorista, dicta un auto declarant la il·legalitat d'Herri Batasuna.¹² El lehendakari Ibarretxe presenta al Parlament basc la necessitat d'un nou pacte polític recolzat «en la lliure associació i en la sobirania compartida, i no en la subordinació i en la imposició d'una determinada visió de l'Estat al marge de la voluntat del poble basc».

¹² El Jutge declararà la suspensió d'activitats de la formació i també la Fiscalia General de l'Estat sol·licitarà la seva il·legalització. El 12.2.2003, la Sala 4^a de l'Audiència Nacional ratifica els actes del jutge Garzón contra 32 ciutadans bascos.

28.9.2002: Al capvespre, ja es reunien PP i PSOE (Zarzalejos i Pérez Rubalcaba) per elaborar un front comú d'ambdós partits contra la proposta d'Ibarretxe.

30.9.2002: *El Triangle* publica paraules de Xirinacs on ell es pot explicar breument.

Tardor 2002: Entre els eslògans dels irlandesos partidaris del No a la integració europea, n'hi havia un que cridava l'atenció: *No to Nice, No to American Terrorism (No a Niça, No al terrorisme americà)*. Van perdre el referèndum sobre el tractat de Niça i l'ampliació de la UE (maneflejada o no en la cimera del darrer cap de setmana d'octubre del 2002) romangué lliure de tota amenaça, però l'eslògan fa pensar. Ser pro-europeu, voldria dir, segons l'eslògan, combregar amb el terrorisme americà? Voldria dir que el bel·licisme dels EUA és injust, és terrorista, i que Europa n'és còmplice?

1.10.2002: Mònica Bernabé, d'*El Punt*, fa una entrevista a Xirinacs on aquest es pot explicar breument.

3.10.2002: Xirinacs rep la citació de l'Audiència Nacional (espanyola) de Madrid i immediatament respon, en castellà, amb el següent telegrama: «Declaro a sa senyoria la meua voluntat d'assistir a aquestes diligències, però em trobo en la impossibilitat de fer-ho, en no poder-me pagar el viatge per raons econòmiques i de salut: espero que proveeixi allò que sigui convenient per a resoldre aquest problema.»

7.10.2002: Xirinacs no rep resposta al seu telegrama i no es presenta a la citació de l'Audiència Nacional (espanyola) a Madrid.

9.10.2002: Per la redacció a Madrid de l'*Avui* se sap que la jutge de l'Audiència Nacional (espanyola) que ha admès la querella contra Xirinacs és Teresa Palacios.

21.10.2002: Artur Mas anuncia el seu programa en la conferència *Catalunya sense límits*. Garzón imputa a membres de la cúpula de Batasuna de pertànyer a ETA.

22.10.2002: La Conferència Episcopal Espanyola publica una *Instrucció* sobre el nacionalisme totalitari, amb 13 vots contraris —5 abstencions i 8 desfavorables—, de manera que alguns bisbes catalans van haver de declarar públicament la seva contrarietat.

4.11.2002: *Diari de Girona* publica un article clarificador de L. Busquets i Grabulosa, on es pot llegir el que segueix: «...de les vint principals empreses fabricants de material militar, 13 són americanes, 2 britàniques, 3 franceses, una alemanya, una altra japonesa... I que Espanya exporta armes a 17 Estats que vulneren greument els drets humans segons la càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans de la UAB. A finals del 90 (i la font és de *Defense News*) el complex militar-industrial Lockheed Martin havia obtingut beneficis per valor de 14,40 bilions (amb b) de dòlars (xifra que tothom pot comparar amb el pressupost anual de l'Estat espanyol). La seguia la McDonnell Douglas amb 9,23. S'ha parlat fins i tot de màfies. La que menys va guanyar aquell any, de les 20 primeres, la General Electric, sols havia fet un calaix de 2,37 bilions de dòlars.

Comparin aquestes xifres amb les que caldrien per eradicar la fam del món. Un escàndol [...]»

Mantenir un món injust pot esdevenir un terrorisme tan greu, per tou que sembli, com espoliar —per entendre'ns— Catalunya des del furt fiscal (per part de l'Estat). Però, la qüestió de les qüestions és aquesta: quina diferència hi ha entre les armes d'un terrorista i les d'un soldat o un membre dels cossos de seguretat d'un Estat? Les armes d'un i les de l'altre poden ser les mateixes (són, de fet, igualment sinistres), però als segons les hi ha confiat la comunitat. (La comunitat? Quina «cum munere»? I per fer què?) L'11 de setembre del 01, Nova York va sofrir un atac terrorista on moriren uns 3.000 ciutadans, que romandrà a la història, sí; a Barcelona l'11 de setembre de 1714 n'hi van haver unes 30.000, de víctimes, però la història no considera terroristes els causants d'aquestes. Tampoc no ho fa amb els victimaris de Pinochet quan l'11.9.1973 derrocaren, units per les armes, la democràcia d'Allende (i ara tothom sap que els ajudants del sacrifici van ser els EUA!). A veure si ens entenem: els terroristes (IRA, ETA, Al-Qaeda, txetxens...) estan en guerra i saben, com els guerrillers, que el seu atac no pot ser frontal (per això cerquen ressò mediàtic amb segrestos o víctimes escollides). Ara bé: hi pot haver estats democràtics que facin guerres terroristes? I a l'inrevés: un grup armat que derroqués una dictadura establerta per establir una democràcia seria un grup terrorista? La UE considera actes terroristes «aquells que pretenguin intimidar greument una població —Catalunya ho hauria de fer servir, això!— o destruir les estructures polítiques, econòmiques o socials d'un país o d'una organització internacional» (Avui, 17.11.2001). El Catecisme catòlic del 92 acceptava la «guerra justa» (quin oxímoron!) contra un agressor sota tres condicions: «el dany infringit per l'agressor ha de ser durable, greu i cert; l'ús de les armes no ha de comportar mals i desordres pitjors dels que es pretenen eliminar; les condicions d'èxit han de ser serioses». Així les

coses, encara que s'hagi inventat l'expressió d'«efectes col·laterals» per justificar l'incompliment del segon dels punts esmentats, crec que difícilment hi pot haver guerres «justes». (De danys col·laterals en poden parlar tant el senyor Bush com els txetxens, els etarres o el Sinn Fein: tot dependrà del color del vidre de les ulleres amb què es mirin les coses. Però qui els rep —els civils afganistanesos que anaven a unes noces o els hospitalitzats per gas a Moscou— els paga injustament.) Res d'estrany que la Conferència episcopal americana que havia dit «sí» a l'ofensiva d'Afganistan ara hagi dit «no» a les pretensions de Bush sobre l'Iraq. Ja ho va dir Arthur Miller, en rebre el premi Príncep d'Astúries fa deu dies: «Ara temem les armes que hem fabricat i venut...» Més clar li ho va escriure, a Bush, el passat 27.5.2002, el bisbe de Melbourne Beach (Florida), monsenyor Robert Bowan, extinent coronel d'aviació amb més de cent missions de combat al Vietnam a les espatlles: «Expliqui la veritat sobre el terrorisme al seu poble, president... Els seus 270 bilions de dòlars malbaratats per any no poden evitar una bomba terrorista. Com diu el Salm 33, "Cap rei no es pot considerar estalvi per poderosos exèrcits que tingui". Vostè no explicava la veritat de per què som objectiu del terrorisme quan justificava els bombardeigs d'Afganistan i Sudan. Som objectiu del terrorisme perquè el nostre govern, a molts llocs del món, ha defensat la dictadura, l'esclavitud i l'explotació humana...» I segueix recordant-li que EUA ha derrocat líders democràtics per la cobdícia de les pròpies multinacionals petrolíferes, mineres i d'altra mena com Dominó Sugar, Fruit Company, Folgers... «En comptes d'enviar els nostres fills a matar àrabs per poder-los robar el petroli que tenen sota la sorra, els hauria d'enviar a reconstruir infraestructures, abastar-los d'aigua potable, nodrir els seus fills famolencs». Ser europeu no hauria de significar ser còmplice del terror ni haver de justificar amb aquesta expressió tan poètica de «danys col·laterals» les píxies, on, ineluctablement, ens abocaran els negocis armamentístics.

9.11.2002: Del Jutjat Degà de Barcelona, en Xirinacs rep una citació. Se li prega que passi per la seva oficina de Barcelona algun dels dies 9, 10 o 11.11.2002, de 10 a 13 hores... escrita en castellà. Immediatament respon amb una carta portada a mà que diu així: «He rebut el seu document, del qual adjunto fotocòpia. Li prego atentament que me'l torni a remetre, traduït al català, per tal de què jo pugui complimentar-lo adequadament».

11.11.2002: Xirinacs és novament citat en un català correctíssim per al dia 12.11.2002.

12.11.2002: Al Jutjat Degà de Barcelona es lliura a Xirinacs una nova citació del Jutjat Central n. 3 de Madrid per a declarar com a querellat, amb assistència de Lletrat, a la seva seu, el dia 14.11.2002, a les 10.30 hores.

13.11.2002: Catàstrofe del Prestige, petrolier que s'enfonsa a les costes gallegues.¹³

¹³ El propietari del petrolier era la família d'armadors grecs Coloutos, un membre dels quals és assessor de Loyola de Palacio. El petroli era propietat d'una companyia suïssa, Crown Resources, tapadora de la companyia russa Alpha Group, on havia treballat Vladimir Putin, i a la qual l'Export-Import Bank volia concedir no fa gaire un crèdit milionari gràcies a les gestions de Dick Cheney, actual vicepresident dels EUA, al qual s'oposà Madelaine Albright des de la Secretaria d'Estat perquè no es podia donar un crèdit milionari a una empresa dedicada sistemàticament, segons ella, al tràfic d'heroïna. Tanmateix el seu propietari té un soci a Suïssa, March Rich, de nacionalitat espanyola —condemnat a Espanya, fa un parell de dècades, per tràfic d'armament i, més tard, a EUA—, que oferí el local per ubicar l'empresa Crown Resources. I de qui eren els vaixells que volien salvar el Prestige? Doncs de Fernando Fernández Tapias, Fefé, vicepresident de la patronal madrilenya i del Real Madrid, soci en diferents negocis de March Rich, conegut en la vida social hispànica, el qual formava part d'una cacera a la província de Toledo el dia que s'enfonsà el Prestige, juntament amb Fraga Iribarne i Alfonso Cortina, president de REPSOL, organitzada pel president de El Corte Inglés. El govern del PP va comissionar les qüestions relacionades amb el Prestige a Rodolfo Martín Villa, expresident d'ENDESA, processat a Xile per un embassament que va fer construir en

13.11.2002: Xirinacs envia un nou telegrama, també en castellà, al Jutjat Central d'Instrucció n. 3 de Madrid que fa així: «Declaro a sa Senyoria que a 3.10.2002 vaig enviar telegrama, amb avís de rebut, en el qual excusava la meva assistència a una diligència d'aquest jutjat per al dia 7.10.2002. Ara, davant d'una nova cita a Madrid per al 14.11.2002, comunico, amb tot el respecte, que no puc destinar part de les meves forces que, pels meus setanta anys i les meves xacres, són escasses i part del meu diner que, per la meva condició de jubilat, és també escàs, a una causa en la qual no sóc part demandant. I, posat, segons veig, que no hi ha manera de complimentar el propòsit de sa Senyoria a Barcelona, li sol·licito que disposi els mitjans adequats de transport, sense implicar pernoctar fora de casa, per a satisfer el seu requeriment.»

18.11.2002: El Triangle segueix informant detalladament del procés patit per Xirinacs.

21.11.2002: B. Garzón imputa a membres de la cúpula de Batasuna de pertànyer a ETA.¹⁴

22.11.2002: La conferència episcopal espanyola fa una *Instrucció* sobre el nacionalisme totalitari, amb 13 vots contraris a ell (5 abstencions i 8 desfavorables), de manera que alguns bisbes catalans afirmaran públicament la seva contrarietat.

territori dels indis mapuches. Segons els diaris, des de primers d'abril de 2003, el govern del PP signarà un contracte amb REPSOL per a l'operació de segellatge d'esquerdes o succió de fuel restant.

¹⁴ Declararan davant del Jutge el 24.4.2003.

28.11.2002: Xirinacs rep una nova cèdula de citació a declarar com a querellat, signada el 15.11.2002, aquesta vegada al Jutjat d'Instrucció n. 8 de Barcelona, per al dia 17.12.2002. Li prendran declaració a Barcelona com a excepció! Però, ai las!, el document és novament redactat en castellà. I torna a reclamar-lo en català. El rebrà correctament escrit en català el dia 3.12.2002.

Desembre 2002: En la revista *Kalegorria*: «Estat Català dóna suport al Sr. Lluís M. Xirinacs en aquest difícil moment en què la fiscalia de l'Audiència Nacional (espanyola) ha posat una querella contra ell. Coneixem prou la trajectòria i pensament d'en L. M. X. com per donar-li un suport total. Ha dedicat la vida a ensenyar, escriure i pensar per a defensar els desfavorits i els oprimits. I, en aquesta línia, ha defensat també els pobles i els seus drets...»

9.12.2002: Torna a rebre un avís en castellà del Jutjat Degà de Barcelona per a recollir documents de Madrid. Torna a demanar el document en català (per 3ª vegada).

13.12.2002: Finalment és avisat en bilingüe. Acudeix a la cita del Jutjat Degà a Barcelona i li és lliurada finalment l'acusació de la querella, signada el 19.9.2002 (!) pel Fiscal-cap, Eduardo Fungairiño Bringas. L'article presumptament lesionat és el 578 del Codi Penal. Sorprenentment ja no acusen els parents i amics de les víctimes del terrorisme. La prova ve d'un vídeo de la policia fet en directe in situ el dia dels fets. Hi ha una transcripció literal dels trossos que els ha convingut. Oportunament la transcripció es talla. Hi ha nou talls («salto de grabación»). Xirinacs també té una

gravació en vídeo sencera, feta pels seus amics, sense cap manipulació ni tall.

17.12.2002: Declaració de Xirinacs davant del Jutge (es pot llegir més avall). Es tracta d'una jutgessa catalana, amable, que no solament li permet parlar en català sinó que ella també el parla. Li requereix presència de lletrat. Xirinacs es nega. Ell no vol querellar-se. Ajudarà al jutge en la seva tasca en tot el que calgui. Aporta el vídeo sencer i la transcripció sencera del discurs. Ella no insisteix després d'haver suggerit l'advocat d'ofici sense èxit.

1.1.2003: Trobant-se sota judici i per no perjudicar més el moviment, Xirinacs prefereix no fer cap Manifest en el 3r any del Moviment Jo també em planto endegat 1.1.2000.

25.1.2003: Detinguts 25 islamistes, acusats d'activisme amb Al-Qaeda, a les comarques gironines. Les detencions acabaran amb un fiasco absolut i la magistratura els posarà en llibertat sense càrrecs.

26.1.2003: Arcadi Oliveres, Professor d'Economia a la UAB, Vicepresident de Justícia i Pau i president de la Fundació Universitària Internacional per a la Pau, afirma en una conferència a Badalona que pot demostrar que per l'any 2003 la defensa militar espanyola representarà 7.600 milions de pessetes cada dia (sense calcular policia ni altres despeses paramilitars).

12.2.2003: La Sala 4^a de l'Audiència Nacional ratifica els autes del jutge Garzón contra 32 ciutadans bascos.

20.2.2003: Tancament judicial de l'únic diari íntegrament en basc *Euskaldunon Egunkaria*.

26.2.2003: Martxelo Otamendi, director de l'*Egunkaria*, declara a l'*Avui* i al canal 33 de TVC que la Guàrdia Civil l'ha sotmès a tortures durant cinc dies a ell i a d'altres responsables del diari.¹⁵

27.2.2003: Segons la redacció de l'*Avui* a Madrid, el fiscal de l'Audiència Nacional (espanyola) va demanar ahir dos anys de presó i quatre d'inhabilitació absoluta per a l'ex-senador Lluís Maria Xirinacs, de 70 anys, per un presumpte delictes d'enaltiment del terrorisme comès el passat 11 de setembre, pocs dies després que el govern espanyol aprovés la llei de partits per il·legalitzar Batasuna

10.3.2003: El Ministeri de l'Interior presenta denuncia a l'Audiència Nacional contra M. Otamendi.

11.3.2003: Emilio Alonso Manglano i J. Calderon, ex-directors del CESID (Centro Superior de Información de la Defensa), es neguen a declarar davant del Jutge sobre les escoltes il·legals practicades a HB de Vitoria.

17.3.2003: HB és il·legalitzada.

18.3.2003: El Tribunal Suprem notifica la sentència que il·legalitza Batasuna, Euskal Herritarrok i HB i ordena l'aturada immediata de les seves activitats.

¹⁵ Pasqual Maragall es queixarà d'aquestes tortures, però l'obligaran a rectificar les seves declaracions.

20.3.2003: Comença la guerra contra Iraq per la coalició anglonordamericana amb el suport de l'Espanya d'Aznar. Durarà fins a començaments d'abril.

26.3.2003: Martxelo Otamendi, director de l'Egunkaria, declara a l'*Avui* i al Canal 33 de TVC que la Guàrdia Civil l'ha sotmès a tortures durant cinc dies a ell i a d'altres responsables del diari.

31.3.2003: El Jutjat d'Instrucció n. 2 de Barcelona envia un exhort, signat a 12.2.2003, a Xirinacs en què, d'acord amb el Jutjat Central d'Instrucció n. 3 de Madrid se'l requereix a nomenar advocat i procurador en la causa que se li segueix, altrament es farà d'ofici. Una vegada més el document català no és redactat en català. Una vegada més, Xirinacs en demana la traducció, que fins a final d'abril de 2003 no ha obtingut resposta. També des de Madrid, passat per Barcelona (27.3.2003), li arriba un Acte, datat a 10.2.2003, on la jutgessa Maria Teresa Palacios Criado disposa continuar la tramitació de les diligències prèvies, tot traslladant-les al fiscal i les acusacions perquè aquests sol·licitin l'apertura de judici oral, el sobreseïment o noves diligències complementàries.

10.4.2003: Otegi i Àlvarez denuncien davant la Comissió de Drets Humans de l'ONU les il·legalitzacions recents del govern espanyol.

19.4.2003: Albert Balanzà de l'*Avui*, a Barcelona entrevista a Jone Goirizelaia, advocada basca i diputada per Batasuna i li pregunta: «L'última vegada que va venir a

Catalunya, l'11 de setembre, va viure en directe la intervenció de Lluís Maria Xirinacs en què es declarava "amic d'ETA", i per aquesta afirmació està processat. Ha seguit el cas?» Ella respon: «Quan va acabar de parlar em vaig imaginar que li obririen diligències. No perquè el que va dir no entrés en el dret a la llibertat d'expressió, sinó perquè a l'Estat espanyol tothom qui no pensa com Aznar passa a cometre un delictes. No li dic a Xirinacs que es doni per condemnat, però sí que tindrà molts problemes.»

23.4.2003: El Tribunal Suprem (de l'Estat espanyol) decideix la dissolució del grup Batasuna, ara Sozialista Aberzaleak, a la cambra basca. Avui, dia de Sant Jordi, les plataformes a favor de la llengua troben dificultats per part de la Delegació del govern central per a les seves manifestacions habituals. Nou *Manifest de Sant Jordi* de Xirinacs.

24.4.2003: El lehendakari J. J. Ibarretxe dóna suport a la postura del Parlament basc de no dissoldre el grup Batasuna, reconvertit en Sozialista Aberzaleak, malgrat l'ordre del Suprem. Es preveuen conflictes davant de les eleccions municipals: grups abertzales arrengrats a AuB (*Autodeterminaziorako Bilgunea*) podran ser dissolts.

25.4.2003: Els Reis dinen amb el matrimoni Pujol al Palauet Albèniz; malgrat la trobada s'ha emmascarat com una felicitació retardada a causa de l'onomàstica del President català, corre la brama que Pujol vol aturar la suspensió de l'Autonomia basca, com sembla que està disposat a fer el PP. El ministre de Justícia, Michavila, insinua a *El*

País d'avui que l'Estat té mesures si el Parlament basc no dissol Batasuna.

8.5.2003: El Tribunal Constitucional dóna globalment la raó als fiscals que fins el passat dia 1.5 han presentat recursos sobre les candidatures abertzales presentades per a les properes eleccions municipals que poguessin vulnerar la Llei de Partits Polítics i, també, a la Sala del Suprem que tenia temps fins al passat dia 3 per dirimir l'anul·lació de llistes.

11.5.2003: ETA declara que no veu malament el referèndum (per bé que el demana també a França i Navarra, cosa que la distancia del pla Ibarretxe, segons explicitarien més tard, el dia 14). Plana damunt del PP i PSOE la por d'una altra treva estil Lizarra/Estella.

17.5.2003: El belga Jean-Luc Dehaene, que amb l'italià Giuliano d'Amato, i el francès Valéry Giscard d'Estaing, conformen el presidum per al redactat de la Constitució europea, es fa ressò a l'*Avui* de les dificultats que posa el govern del PP al text constitucional.¹⁶

¹⁶ Per al 2004, als quinze actuals de la UE s'hi han de sumar deu nous estats (Polònia, Hongria, Txèquia, Eslovènia, Eslovàquia, Xipre, Malta, Letònia, Lituània i Estònia) i caldrà deixar lloc per a l'adhesió posterior de Romania, Bulgària i Turquia. Giscard sembla que vol corregir els febles acords de finals del 2000 a Niça (Espanya hi aconseguí 27 diputats, cosa que li permetia maniobrar si s'unia a d'altres petits estats), d'acord amb el pes demogràfic dels estats, cosa a la qual Espanya no hi està disposada. De les 4.000 esmenes per consensuar el projecte de Constitució europea se'n sap ben poca cosa. Tampoc se sap gaire quina ha estat la feina del Comitè de Regions i dels intergrups europeus de Nacions Sense Estat, Llengües Minoritàries, Per l'Europa dels Pobles tot i el gran interès que això suposa per a Catalunya.

20.5.2003: Un grup d'amics de Lluís M. Xirinacs divulguen i comenten la declaració que va fer (17.12.2002) davant del jutge. No és acceptada la seva publicació al diari *Avui*.

25.5.2003: Eleccions municipals i autonòmiques llevat de les autonomies històriques. Sense comptar els vots per correu i amb un índex de participació més alt que en les darreres, a l'Estat espanyol el PSOE ha pujat (7.972.995 vots, representen 676.248 vots més que el 1999, cosa que es tradueix a 998 regidors més, i jugo amb xifres d'abans de comptabilitzar el vot per correu); no gensmenys, per molt que hagi baixat en 1.338 el nombre de regidors, també ha pujat el PP en 438.899 vots més que el 1999. No deixa de ser simptomàtic que el PP hagi resistit la guerra de l'Iraq, la marea negra del Prestige (que, més que beneficiar el BNG —sols governarà a Pontevedra—, ha fet que els socialistes puguin governar a La Corunya, Santiago, Lugo i Vigo) i d'altres «xapapotes» d'Aznar. Per comunitats autònomes, si bé el PP perd Aragó a favor del PSOE, es manté a moltes d'altres (Castella-Lleó, Comunitat Valenciana, la Rioja...) i recupera Balears; és a dir, si a les capitals de província el PP guanya al PSOE per 35 a 12, també guanya al PSOE des del punt de vista de les comunitats: 7 a 5.

Quant als resultats d'Euskadi, primer de tot cal dir que els 170.000 vots de la il·legalitzada AuB (més del 10,1% comptabilitzats com a nuls) fan córrer tinta fins que els jutges de la Comunitat Europea siguin valents i dirimeixin si un "exbatusuno" en una llista municipal podia contaminar tota la llista que es va il·legalitzar. La resta, era d'esperar: a San Sebastià el socialista Elorza, amb 10 regidors, en gua-

nya 1 (però PNB-EA, amb 9, en guanya 2 i el PP, amb 7, n'augmenta 1); a Bilbao el PNV-EA amb 13 en guanya 4 (PP i socialistes es queden igual, però, IU, amb 3, en guanya 2) i a Vitòria el PNB-EA amb 9 en guanya 2 (com el PSE-EE) mentre el PP, amb 9, es queda igual. A les diputacions, PP en perd 1 a Biscaia (PNB-EA, amb 27, en guanya 6), es queda amb els mateixos 8 d'abans a Guipúscoa (PNB-EA en guanya 8) i, amb 16, es queda igual a Àlaba (PNB-EA en guanya 3). És a dir, victoriosos amb gairebé mig milió de vots, com va declarar Arzalluz, el PNB-EA s'ha ben preparat i proveït «per tirar endavant el pla Ibarretxe», cosa que fa preveure una tardor calenta.

Catalunya no és pas diferent en aquest punt: només cal veure com el PP ha pujat a les ciutats de Girona i Barcelona (del 10,9% puja a l'11,1%, guanya més de 40.000 vots en comparació a 1999, i per bé que perdi 99 regidors n'augmenta a dues capitals com Barcelona i Girona). Pugen ERC (del 7,7% al 12,7%) i ICV-EA (del 9,9% passa al 10,4% i augmenta en 65 regidors). Quant a les forces majoritàries, el PSC-PSOE avantatja CiU en 287.165 vots; ara bé, malgrat els 1.077.101 vots del PSC-PSOE suposin una baixada de 23.854 vots respecte a 1999, CiU n'ha obtingut 15.862 més en relació a 1999 (tot i que baixi gairebé 2 punts i obtingui 402 regidors menys). Sense la davallada del PSC-PSOE, la veritat és que els resultats de CiU (enfonsada a Girona, Figueres i Olot, però reviscolada en d'altres llocs com a Sant Feliu de Guíxols o Lloret), més que discrets es considerarien dolents. Auguri d'empat tècnic la propera tardor.

27.5.2003: Es lliura a L. M. X. l'Acte d'obertura de judici oral: «S'acorda en la present causa (Procediment Abreujat

324 / 02) l'obertura de judici oral i es té per formulada l'acusació contra Lluís M. Xirinacs Damians, per un delictes continuat d'enaltiment de conductes terroristes, tipificat en l'article 578 del Codi Penal... Es ratifica la llibertat provisional sense fiança de l'acusat, amb la sola obligació... de comparèixer davant (el) jutjat... els dies 15 de cada mes... L'incompliment pot suposar... acordar la presó provisional. Es declara Òrgan Competent per al coneixement i sentència de la present causa el Jutjat del Penal de l'Audiència Nacional». Signat: Mª Teresa Palacios Criado, Magistrat – Jutge del Jutjat Central d'Instrucció n° 3 de Madrid. «Li han designat el Lletrat D. José Baldomero Cabello del Moral (c. Doctor Ezquerdo, 23, 1° derecha, Madrid) i la Procuradora Dª Cristina Gramaje López». Acusen: el Fiscal, Jesús Caballero Klink i l'Acusació Popular de l'Associació Víctimes del Terrorisme, a través del seu Procurador D. Pedro Vila Rodríguez i del seu Lletrat D. José María Fuster – Fabra Torrellas. S'adjunta la llista de proves i testimonis de les acusacions. Cal recordar que l'acusat no vol advocat defensor. No vol defensar-se. Vol informar al jutge de tot allò que li calgui per esclarir els fets. Ha lliurat al jutge el text i el vídeo sencers de la seva intervenció en l'acte del Fossar de les Moreres, de l'Onze de Setembre de 2002.

31.5.2003: Bush sopa amb Putin a Sant Petersburg i l'endemà va córrer a guarir ferides de la guerra d'Iraq amb els líders europeus del G-8 reunits al balneari d'Èvian (Alta Savoia). S'ha escrit que la repartició del petroli iraquiana s'ha fet com cal, malgrat encara no s'hagin trobat les armes de destrucció massiva que foren l'excusa del conflicte, perquè

«llops amb llops mai no es mosseguen (amb perdó dels llops)».

***II. Un conflicte de conflictes
i la coherència d'un pensament***

L'11.9.2002 Lluís M. Xirinacs es va declarar públicament, al Fossar de les Moreres, *amic de l'ETA*, per la qual cosa va ser processat. Trobareu el seu discurs en els escrits d'aquesta part i també la seva declaració davant del jutge el desembre del 2002, que els mitjans catalans no van voler publicar, qui sap si per aquell antic temor dels responsables de veure's encausats per apologia del terrorisme. Ara bé, si els responsables dels mitjans d'informació catalans tenen por d'informar la conclusió és senzilla: no tenim llibertat d'expressió.

Voldríem tanmateix demostrar que les seves paraules —provocadores d'un conflicte— no van pas ser fruit de cap antull sobtat o improvisat sinó d'una actitud davant altres i diversos conflictes d'Espanya, i, per això, tot seguit, trobareu els següents escrits:

- *Carta a un policia* (escrita davant la presó Model el 1976 i publicada a l'estranger).

- *Apologia del terrorisme* (article escrit el març del 79 i censurat);

- *Seguretat ciutadana* (article escrit el maig de 1979 i censurat);

A aquests dos articles caldria afegir-hi les pàgines dedicades a ETA dels seus dos llibres *L'espectacle obsessiu/Diari de presó-I* i *Entro en un gran buit/Diari de presó, II* (1976) sobre la seva estada a Carabanchel els anys 1974-75, així com les esmenes a la Constitució a fi de convertir Espanya en un estat plurinacional, que no van prosperar, i tanmateix publicades a *Constitució: paquet d'esmenes* (1978), llibre que també existeix en versió castellana. Com que ja es poden consultar, els deixem i ens remetem a

- *La lluita armada entesa des de la no-violència* (text publicat el 1993, en la trilogia *La traïció dels líders*).

- *La no-violència*, text que forma part de *Una revolució a l'estil català* (10.12.1995), que havia de cloure la trilogia.

- *Ensinistraments per la guerra i ensinistraments per la pau*, escrit justament quan ETA, a finals de novembre de 1999 comunicà que el 3.12.1999 consideraria acabada la treva que va anunciar i complir des del 16.9.1998, publicat a *Plantem-nos! Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni* (2000)

- *25 anys de l'acte "El Fossar de les Moreres"* (11.11.2002), paraules per les quals va ser processat.

Carta a un policia

Barcelona, 21 de març de 1976

Al carrer Entença, davant de la presó Model

A un policia armat:

Em costa de parlar amb tu. M'han pregat que t'escrigui una carta i, sincerament, em costa. Et trobo tan lluny! Tu sempre parles en castellà, jo en català. T'estic escrivint en català i em produeix estranyesa. Mai havia parlat a un policia en català. Sembla absurd. I, en realitat, l'absurd és que al meu país no hi hagi policies del meu país. Jo us conec bastant bé perquè he estat vuit vegades a comissaria, perquè he parlat i m'he relacionat amb vosaltres moltes vegades amb ocasió de reunions, manifestacions, tancades, etc., perquè he fet amb vosaltres un viatge en cotxe de Girona a Zamora i de Barcelona a Madrid, sempre emmanillat, perquè he mantingut llargues converses amb vosaltres a l'Hospital Clínic, on em mantinguéreu incomunicat uns quants dies, ja fa cinc anys. Moltes, moltes vegades he entrat en contacte amb vosaltres, amb les vostres porres, amb les vostres atencions, amb les vostres empentes, amb els vostres problemes familiars, amb les vostres puntades de peu, amb les vostres preocupacions íntimes. Us conec bastant bé. Us he estat observant llargament des de la finestra enreixada de la presó de Carabanchel, mentre dia i nit muntàveu la guàrdia a les garites de la muralla o quan, de 9 del matí a 9 del vespre, ficats en el cotxe patrulla blanc, vigilàveu els «captaires de la pau» que mantenen la vigilància, tot esperant l'amnistia, davant de la presó Model de Barcelona. I us conec per

moltes coses més que allargarien massa aquesta carta. M'agrada conèixer les persones de prop. I us estimo profundament. Hi ha gent que us té un odi concentrat, altres us tenen compassió, altres són amics vostres, altres són els vostres amos i us utilitzen. Jo no tinc per ara cap policia amic, però us estimo profundament. Encara no s'ha inventat cap Estat en el món sense policia. Es possible que algun dia s'hi arribi. Avui, no. Els policies són necessaris. Feu, doncs, un servei i cal tenir-ho present. Un dia, estava jo detingut dins d'un cotxe patrulla, un «gris» a cada costat en el seient darrera, encofurnats, i el caporal i el xofer al davant. El cap manipulava el radiotelèfon. Se sentia la veu de jefatura ordenant a un altre cotxe patrulla acudir a salvar una velleta intoxicada per un escapament de gas en un pis del Torrent de l'Olla.

—Veu com els policies també fem coses bones?— em digué el cap. Jo no li vaig respondre perquè guardava silenci en protesta de la injusta detenció meva. Però era ben cert. Els policies també fan coses bones i àdhuc coses heroiques.

Un altre dia, davant meu, un policia com tu, es tragué la porra i sense avisar es posà a pegar a gent que estava amb mi. Jo li vaig cridar:

—Això està molt mal fet!

Ell em féu:

—Tot el que fa la policia està molt mal fet.

—No. La policia fa coses ben fetes, però això està molt mal fet.

I marxà sense picar més.

La policia fa coses ben fetes i àdhuc, per desgràcia, és necessària. Molta gent que odia la policia, que la critica o

que crida en les manifestacions: «Dissolució de cossos repressius!» o «policies assassins!», potser no pensa que gràcies a innombrables serveis de la policia, sovint ignorats, resten ateses moltes necessitats, que altrament produirien greus inconvenients a la població. La policia ajuda moltes necessitats, atén molts accidentats, evita molts accidents. Aquesta és la raó de l'existència de la policia. És un servei per al poble.

Però els poderosos, escudats en aquest servei, fan servir la policia per a imposar als febles la llei del més fort. És una operació tràgica. Gent del poble, sovint la mes pobra, la més oprimida, és comprada amb un atractiu sou de 25.000 pts. al mes —mai no havien vist tants diners junts!— per anar contra el poble, contra els companys i a favor de l'opressor del poble, de l'opressor dels companys. Això, si es fes amb plena consciència, tindria un nom: traïció. Però qui entra de policia, atesa la misèria i la ignorància que pateix, no sap el que fa. La seva traïció al poble no és conscient. I després, un cop dintre del cos, els superiors ja vetllen prou per a omplir-li el cap d'idees d'odi contra els treballadors, contra els estudiants, contra els manifestants, contra els partits polítics del poble, contra el mateix poble. L'obra mestra dels poderosos és d'aconseguir d'enfrontar el poble contra el poble, mentre ells es freguen les mans de satisfacció.

Jo estimo profundament els policies, però no tinc cap policia amic. Jesús mana d'estimar fins i tot els enemics. Jo considero els policies enemics del poble i per tant enemics meus. Vull referir-me als policies del meu país. Són traïdors al poble i per tant enemics. Molts són traïdors inconscients, alguns en són conscients. Tard o d'hora us aneu adonant del paper que us toca fer en aquest país. Un trist paper.

—Però l'Església també a Espanya serveix els poderosos.

—Una gran quantitat de sacerdots i fidels ens hem separat d'aquest servei i ens hem passat al servei dels oprimits. Vosaltres, per això, ens perseguiu i ens odieu.

Jo he sentit de la vostra boca en *jefatura*: «Ya verás tú que mal la pasarás cuando se levante la veda de curas!». Crec que vosaltres també hauríeu de plegar de servir els poderosos.

—Jo he de mantenir una família i vostè, no.

—Poseu-vos a treballar en un altre ofici.

—No guanyaríem tant perquè no tenim ofici.

—Altres obrers ho fan i també tenen fills.

Sí. Fer-se policia és una solució fàcil, però, en les actuals circumstàncies, greument equivocada. Potser són pocs els teus companys que saben que són traïdors al poble, però inconscientment sí que ho saben molts. Es veu en la vostra mirada insegura. Es veu en el neguit que teniu quan us veieu obligats a detenir un innocent. Es veu quan marqueu distàncies amb la policia secreta de la brigada d'investigació social. «Ells cobren molt i treballen poc, nosaltres cobrem poc i treballem molt i a sobre ens tracten a puntades de peu», em deia un policia armat, que em vigilava en una de les cel·les fatídiques de la Via Laietana. Sabeu que sou traïdors perquè altrament no gosaríeu pegar tant fort i tantes vegades a gent pacífica i desarmada.

Esteu inconscientment disgustats amb vosaltres mateixos. La vida us ha fet caure en una ratera. Us espanta la sort correguda per la policia salazarista portuguesa. Us havíeu acostumat a obeir sense pensar, fins i tot quan allò que us manaven era quelcom de monstruós i inhumà. Heu fet coses molt dolentes, durant massa temps i ara la gent ja no diu: «aquest policia és dolent», sinó que diu «la policia és

dolenta». Ara us sentiu com la fera acorralada i carregada de por. Us esteu tornant extraordinàriament agressius i peril·losos. Darrerament vosaltres provoqueu a la gent i la gent us provoca a vosaltres: el poble contra el poble, mentre els poderosos es freguen les mans. No us adoneu de la trampa?

Sou del poble, sou servidors del poble, hauríeu de sentir simpatia per les reivindicacions populars, pels partits i per les organitzacions sindicals populars, pels estudiants preocupats per la situació dels oprimits. Sou del poble i potser veniu de les zones més oprimides. Per què no torneu a posar-vos al servei del poble oprimit fent tots els sacrificis que calgui?

Abans de tancar aquesta carta, escrita a peu dret davant de la presó, interrompuda mil vegades per les moltes persones del poble que s'adhereixen a la meva petició d'amnistia, et voldria fer una confessió estranya.

M'heu pegat, m'heu detingut, m'heu insultat moltes vegades. ¿Saps què penso, per exemple, quan estic arrupit a terra, les mans al cap per protegir-lo, mentre rebo la pluja terrible dels vostres cops de porra? Sento una fonda tristesa de què us vegeu obligats a pegar-me. Em sap greu ésser ocasió de què perdeu la vostra dignitat d'homes pegant un company innocent i indefens. I m'avergonyeixo de l'acumulació d'avantatges que m'ha deslliurat de veure'm obligat a ésser policia d'aquest règim, mentre que vosaltres, mancats d'altres sortides, provinents de terres sovint explotades per gent de la meva terra i d'altre terres, us veieu forçats a fer el trist paper que feu. Jo ric de possibilitats, vosaltres caiguts en la ratonera fatídica de trinxadors del poble.

Comprenc que en el vostre inconscient desgraciat s'acumuli la ira contra un autèntic privilegiat. La injustícia que m'ha fet a mi home de carrera us ha fet a vosaltres homes de la porra. I aquesta injustícia clama venjança. Quan em pegues, policia, sense tu saber-ho, es realitza un acte de justícia. Tu t'alliberes d'una justa ira inconscient tot donant-me cops i jo m'allibero d'una justa vergonya de privilegiat tot rebent cops. Quan arribi la societat que jo vull, tu no em pegaràs perquè no em tindràs enveja. Perquè tu i jo tindrem igualtat d'oportunitats davant de la vida.

Aquell dia ens podrem donar una forta abraçada.

Lluís M. Xirinacs (*Carta publicada a l'estranger*)

Apologia del terrorisme

L'Estat espanyol ha entrat per la via occidental de l'antiterrorisme. Manuel Sacristán, un dels grans intel·lectuals del PSUC, absurdament silenciats, deia, en un acte universitari contra aquesta plaga antiterrorista que patim actualment, que l'origen de l'anomenat terrorisme modern no es troba en les accions armades dels radicals, sinó en injustes i odioses accions legals i armades de l'Estat contra els polítics radicals d'esquerra en la República Federal Alemanya, un dels llocs on la repressió i la cacera de bruixes funcionen amb més duresa. Peter Camejo, secretari general del partit dels treballadors dels Estats Units i candidat a la presidència del seu país, m'explicava, ara fa tres anys, la mateixa cosa d'aquelles terres.

Primerament els estats anomenats democràtics es tornen intolerants enfront dels ideòlegs i polítics radicals d'esquerres. Se'ls neguen arbitràriament el dret de pensament, de reunió, d'expressió, de manifestació i d'associació. A continuació es produeix l'escalada d'aplicar el terror a aquestes formacions polítiques. Se'ls priva de llibertat. Se'ls processa. Se'ls tortura. Se'ls mata enmig del carrer.

Aquesta operació agressiva provoca sovint respostes agressives. El marginat polític radical acaba per submergir-se en la clandestinitat organitzada i armada. El sistema de terror que plana damunt d'ell l'empeny a respostes, actuacions i organitzacions desesperades. I una persona o grup desesperats esdevenen altament perillosos, perquè d'home a home va zero i al desesperat se li aguditza la intel·ligència, i perquè la nostra societat té innombrables punts febles altament vulnerables, la defensa dels quals es fa gairebé impossible i demana despeses astronòmiques en forces d'ordre i de vigilància.

Finalment l'estat infiltra agents seus en les files dels grups armats radicals per controlar-les, utilitzar-les i manipular-les. La situació es podreix i esdevé una gran confusió. Oficialment només es considera terrorisme l'acció desesperada i violenta de resposta dels marginats polítics radicals. L'acció inicial o subseqüent de l'estat repressor no és terrorisme, és la sagrada defensa de l'ordre social i del bé comú.

La hipocresia de les campanyes antiterroristes no té límit i hi cauen, no solament les forces de dreta i de govern directament amenaçades, sinó també les forces autonomis-

tes i d'esquerra que tenen un pensament polític moderat i una acció política de petits remeis per als grans mals.

Amb proves insuficients, sovint només amb confessions arrencades amb tortures en les dependències de les forces d'ordre, i, de vegades, amb la destrucció de les proves contràries de la defensa, amb unes lleis que permeten grans arbitriarietats del poder en els procediments de detenció i d'enjudiciament, són detinguts contínuament dones i homes polítics d'esquerra i alguns, a més a més, nacionalistes; són ferits o morts pel carrer, són detinguts, són torturats, són incomunicats, són privats il·legalment de la presència de l'advocat, són vexats, són empresonats, són condemnats, són vilipendiats davant l'opinió pública abans de la decisió judicial, sense miraments, davant el silenci còmplice dels grans polítics democràtics. Fins els morts més insignes són manipulats en aquest sentit.

¿Sabeu que això passa no només a l'Euskadi indòmita, sinó que també està passant cada dia a casa nostra? Els quatre detinguts de l'afer Bultó a l'estiu del 77, amnistiats, tornats a buscar i exiliats. Els cinc de l'atemptat de l'Scala, detinguts el gener de 1978. Quatre, dels Grups Autònoms Llibertaris detinguts al febrer. Sis, de l'ERAT de la SEAT, detinguts a l'abril. Un del PCE(i) detingut l'onze de setembre. Un altre a l'octubre. Sis diversos al novembre. Setze al febrer de 1979. La nova detenció d'Albert Boadella. I les detencions darreres dels nacionalistes catalans implicats per la policia en l'afer Bultó. Són dades de l'Associació de Familiars i Amics dels presos polítics (Rda. St. Pere 32, 1, E, Barcelona), dels Comitès de Solidaritat amb els patriotes

catalans i dels Comitès de Solidaritat i Grups Antirepressius de Terrassa, Sta. Coloma de Gramenet, Granollers, Badalona, barri de Gràcia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat.

Existien càstigs en el Codi Penal espanyol contra els mals tractes, però es torturava. Es féu una llei contra la tortura al 1978, i se seguí torturant. L'article 15 de la nova Constitució espanyola prohibí la tortura i els tractes inhumans o degradants i se seguí torturant. Actualment la tortura es practica contínuament amb el més gran desvergonyiment davant del silenci de partits, entitats, col·lectius i organismes interiors i internacionals. Abans tothom denunciava aquests fets, tothom ajudava els presos polítics. Ara, ni s'ajuda econòmicament, ni se'n pot parlar, ni somniar de demanar una nova amnistia. Ja tenim democràcia, què més volem! Al 1977, poc abans de concedir-se la darrera llei d'amnistia, els parlamentaris d'UCD amenaçaven pels corredors de les Corts: «Ara donarem l'amnistia, però qui hi torni serà castigat inexorablement». Immediatament presentaren al Congrés un projecte de llei antiterrorista. Les forces progressistes s'hi negaren en rodó. «Fóra el retorn als estats d'excepció franquista amb la suspensió permanent de drets fonamentals del ciutadà». Aleshores, aquestes forces encara no s'havien venut al sistema.

Al cap d'un any, la digestió de les forces antifranyquistes per part del sistema era un fet consumat. CDC, PSC-PSOE i PSUC-PCE, etc. deien que sí a totes les propostes d'UCD. Vingué, doncs, l'antic projecte de llei antiterrorista, precedit d'un decret-lllei, i tots votaren que sí. Només al

Senat dues ovelles negres votaren que no: Josep M. Bandrés (basc) i jo. Dues vegades consecutives ens destacàrem en la negativa en solitari sense cap recolzament ni polític ni popular. Ara els Comitès de Solidaritat amb els patriotes catalans acusen a tots els parlamentaris catalans sense excepció. Jo vaig dir que «no» amb l'amargor de la soledat. I acuso, no només als altres parlamentaris catalans, sinó a tants ciutadans, inclosos els darrerament afectats, que em deixaren totalment abandonat i en posició desairada a les Corts, en els moments més importants. Cal atacar les causes de les injustícies en el moment oportú i no gemegar i picar de peus com els nens quan vénen les conseqüències de la nostra covardia.

Tant Bandrés com jo assenyalàrem, davant de l'opinió pública, com aquella llei (56/78 de 4.12.78, BOE 8.12.78) limitava l'*habeas corpus*, el dret a la intimitat, el dret a la inviolabilitat del domicili, de la correspondència i de les comunicacions telefòniques, etc. S'escamoteja la vigilància judicial. Es permet tota mena d'arbitrarietats als responsables de la força pública de cara a la privació de llibertats, de cara a impedir el control de la defensa, de cara a la difamació pública. Quedem submergits en un estat d'excepció permanent, on tots podem ésser sospitosos i, per tant, subjectes a aquesta llei. A la sala del Senat vaig tractar a R. Martín Villa de ser un nou Fouché, «el geni tenebrós», ministre de la policia del període del terror de la Revolució francesa. Després vingué el paràgraf 2 de l'article 55 de la nova constitució, únicament intentat suprimir en una esmena meva que fou derrotada totalment. Només Bandrés li donà suport. A continuació vingueren les campanyes i

manifestacions antiterroristes, propiciades pels grans partits progressistes i que foren un fracàs rotund. Ja era massa tard. Finalment arriba la propaganda indirecta però constant contra el terrorisme i el silenci davant el terrorisme d'Estat. El govern prohibeix la presència dels advocats, per llei (4.12.78) i per Constitució (9.17.3 i 55.2) i els grans partits callen.

Conclusions: 1.- Sóc no violent i la lluita popular no violenta de l'Assemblea de Catalunya ha estat esclafada i segueix essent combatuda pels grans partits. 2.- Ha estat combatut antidemocràticament pels partits majoritaris el pluralisme polític quan era nacionalista i d'esquerra revolucionària. 3.- Aquesta franja política marginada ha estat reprimida militarment.- 4.- La resposta ha estat l'acció militar de defensa. 5.- Malgrat que el meu camí sigui un altre, em veig en l'obligació de defensar i fer l'apologia de la lluita armada d'alliberament nacional i de classe, que malintencionadament s'inclou dintre de l'epígraf de terrorisme. 6.- I demano als grans polítics que reflexionin i canviïn d'actitud tot donant resposta política als plantejaments polítics dels radicals independentistes i d'esquerra. Que pensin que en les eleccions generals de l'u de març i en les municipals del tres d'abril ha quedat demostrat en Euskadi que l'ús defensiu de les armes per part del poble és molt rendible políticament. Un polvorí!

(11.3.1979, article refusat per la premsa)

Seguretat ciutadana

Una de les moltes alienacions humanes, de què parlava Marx sovint en els seus escrits filosòfics de joventut, era l'alienació militar. El ciutadanet infantilitzat dels nostres temps es desresponsabilitza, com els infants, entre altres coses, de les seves obligacions de defensa particular i col·lectiva. Fa lliurament d'aquesta responsabilitat a un cos de persones estranyes: els militars, els policies, els guàrdies civils que, esclafats pel pes de tan important responsabilitat concentrada, es transformen en unes màquines de reprimir, de torturar, de matar. Aprenen a caminar tots plegats, rígids, com robots. No es distingeix el pas dels tancs del pas dels soldats, en una parada militar. Per tot arreu els pengen estris per fer mal al proïsme...

El ciutadanet infantilitzat els té por. Si és una mica viu, els critica: «dissolució de cossos repressius!». Però fàcilment, si algú li roba el cotxe, la moto, la cartera, el pis o el carnet d'identitat, cuita a fer la denúncia corresponent i se sol plànyer que les forces d'ordre no li fan gaire cas. Participa per força, si és mascle, en el servei militar d'una forma totalment passiva i, molt sovint, a continuació es desentén per sempre més dels aspectes militars i policials de la societat en què viu.

Les comunitats humanes primitives, quan encara els principis de subsistència eren abundants sobre la terra en proporció a la massa de població existent, no tenien problemes importants de defensa. En el moment en que l'escassetat aparegué, degut al creixement demogràfic, aparegué la

guerra, els desordres socials, l'opressió de l'home per l'home. L'agressió provoca la necessitat de la lluita defensiva.

Sovint els no violents barregen indiscriminadament en el mateix sac les violències ofensives i les defensives. És cert que moltes vegades és difícil de destriar-les. Però, gairebé sempre, en un nivell determinat de lluita existeix l'agressor i l'agredit. I cal destriar-los.

Des de fa deu mil anys com a mínim, l'home té problemes de defensa ciutadana i, en un principi, tots els adults n'assumien la responsabilitat si era necessari. El nostre antic sometent n'és una mostra. Cada home tenia l'arma a casa seva i tots sortien a defensar la seguretat ciutadana en cas de perill. La batalla del Bruc, contra les forces invasores de Napoleó, el juny de 1808, amb la intervenció dels sometents de Manresa, d'Igualada i de Martorell, n'és una bella mostra d'encara no fa dos-cents anys. La nostra alienació militar és molt tendra, encara.

¿Per què, doncs, ens deixem abassegar tan fàcilment per la propaganda alienadora del ministeri de l'Interior? A propòsit del decret de seguretat ciutadana ha tingut lloc un debat parlamentari fa alguns dies, a continuació de duríssimes lleis i duríssims articles constitucionals antiterroristes aprovats amb el consentiment quasi unànim de l'oposició democràtica, fins i tot, catalana. Aquest decret que ja està en vigor considera delictes l'apologia d'allò que el terrorisme d'Estat considera terrorisme. La campanya electoral darrera, a les Corts legislatives de l'Estat, fou prodiga en eslògans prometenent a la ciutadania seguretat per tal que pugui seguir

conreant el panxacontentisme irresponsable de la «democràcia» consumista nord-occidental. Partits d'esquerra i marxistes que haurien d'ésser els primers a fomentar el sentit de responsabilitat social —si és que realment volen socialitzar— caigueren en les més baixes maniobres electoralistes, tot atiant la hipòcrita psicosi antiterrorista en el poble senzill, desinformat i, de moment, sempre manipulat.

És cert que la supressió de la llei de talió, és un avanç històric.

És fàcil que quan et prens la justícia per les pròpies mans se't pugui filtrar un element irracional i passional, com a persona ofesa, que fa dubtós l'exercici de la justícia. Però també és cert el perill, quan fas delegació a altri de l'exercici de la justícia, de què s'interposi el poderós de torn i faci «la seva justícia». Per això, deia Marx, és alienant l'estatalització de la força pública, mentre que no ho és la seva socialització. Delegar responsabilitats militars en cossos socials especials mai no vol dir que la població es pugui desentendre del control d'aquests cossos que han de quedar sempre sotmesos a la voluntat democràticament establerta del poble. Ara, en canvi, el poble no té política militar.

Cada nacionalitat hauria de tenir un exèrcit propi, com fa Suïssa, com demanava jo en una esmena constitucional, i com, tímidament, demanen els bascs pel que fa a la policia. Ara no. L'exèrcit i les forces d'ordre estan en mans de l'oligarquia dominant que sempre imposa a través de l'estat el seu ordre i la seva justícia. I encara ens surten tota la colla de tanoques parlamentaris catalans de l'oposició que cuiten a

formar part de les respectives comissions de defensa del Congrés i del Senat i es presten a fer visites d'«inspecció» a les casernes de la policia o a la divisió cuirassada Brunete. Es «responsabilitzen» d'unes forces armades que mantenen la colonització del nostre país i de tants d'altres de la pell de brau i illes annexes.

Per acabar-ho d'adobar entren en el joc de l'antiterrorisme. De bell antuvi, s'aterreixen, per exemple, davant la visita a la divisió cuirassada Brunete. Encara recordo els ulls oberts com dues taronges d'un diputat català d'esquerra quan m'explicava les impressions rebudes. «Mai no podrem imposar-nos», acabava. Estava acollonit. Però, es veu que això no és terrorisme.

I a continuació esclata la hipocresia de considerar terrorisme tot intent de defensar-se militarment d'aquest terrible desplegament militar pagat amb les nostres butxaques, alimentat amb els nostres fills i destinat a mantenir-nos a tots aixafats.

França considerava herois els seus guerrillers contra la dominació nazi i terroristes als guerrillers algerians contra la seva pròpia dominació a Algèria. ¿No veiem la inconseqüència d'aquestes actituds nostres?

O s'és nacionalista o no se n'és. Des del neolític, cap nació no s'ha pogut autodeterminar si no ha disposat del seu propi exèrcit, de les seves pròpies forces d'ordre interior i ciutadà. Hi ha alguna excepció. Per exemple, l'Índia de Gandhi. Però és una excepció i disposava d'un autèntic

exèrcit no violent, amb quadres de dirigents entrenats en campaments especials, etc., que nosaltres no tenim ací...

Millor, sí que el començàvem a tenir a Catalunya,... la nostra Assemblea... però fou dissolta per força per aquests grans partits «nostres» que cuiten a visitar la divisió cuirassada Brunete.

Un nacionalista seriós sempre pensa en l'organització de la defensa nacional com pensa en les finances, la indústria, l'agricultura, l'educació, etc.

Jo no sé si ha existit el projecte d'un «Exèrcit Popular català», però si ha existit el saludo com un signe de responsabilitat i maduresa política del nacionalisme català. No és cap deshonor per en Martínez Vendrell, la M. Teresa Sol, en Lluís Montserrat o en Joan Mateu, ni tampoc per a l'insigne nacionalista Batista i Roca, que amb això demostrava la seriositat del seu nacionalisme.

Altrament, haurem de despenjar tots de les nostres parets el retrats del President i tinent coronel Francesc Macià, que més d'una vegada conspirà per realitzar accions armades amb la intenció d'alliberar Catalunya. Més de dues bombes de mà devia tenir preparades a Prats de Molló, destinades, per desgràcia, a dos pits menys responsables del delictes d'oprimir homes que els pits de Bultó i Viola. Quanta hipocresia no amaguen les declaracions i actuacions de certs polítics!

Cal veure-hi clar. Nacionalisme vol dir nacionalisme, amb forces armades i tot. El nacionalisme basc és així. Senzill, diàfan. Els carlins volien la pàtria basca i formaren el seu exèrcit, amb Zumalacàregui al front i conqueriren el terreny que pogueren. El Partit Nacionalista Basc, en els temps de la guerra franquista, també muntà el seu exèrcit de gudaris. L'ETA político-militar i l'ETA militar són la dimensió armada dels abertzales d'avui. Lluita defensiva. Res de terrorisme.

Un partit polític, que es vulgui considerar nacionalista o s'apunta a la lluita no violenta amb totes les seves exigències o crea la seva branca armada o és un farsant que està engançant el poble.

I cal que el poble català surti del seu infantilisme regionalista o provincià, pari de deixar-se entabanar per l'obsessió antiterrorista i que es defineixi o espanyolista, tot servint responsablement en l'exèrcit, en la política o en la guàrdia civil espanyoles, o nacionalista català, tot donant suport a partits i grups seriosos que desenrotllin el sector armat del país o a l'exèrcit no violent de defensa ciutadana a l'estil gandhià.

Lluís M. Xirinacs, 23.5.79
(refusat de publicar per l'Avui)

La lluita armada entesa des de la no-violència

El cinc d'abril van fugir de la presó de Segòvia una trentena d'etarres entre els quals hi havia Oriol Solé Sugranyes. Prop de Roncesvalls, quan Oriol ja havia passat la frontera amb França, retrocedí per ajudar els companys endarrerits, i la guàrdia civil el matà a la Muga de Burguete. Tenia 28 anys. Jo coneixia el seu germà Raimon de la universitat, i el seu pare, Lluís Solé Sabarís, havia estat professor meu de Geologia. Van demanar-me que concelebrés el funeral que li van dir a la parròquia de la Concepció, de Barcelona, el dia 9 de maig de 1976. Vaig acceptar. Heus ací el meu sermó:

«Després d'un temps de discussions els primers cristians van acceptar com a llibres inspirats els continguts en l'Antic Testament. Dins aquest recull es troba el llibre dels Macabeus, on s'explica la història del clan dels Macabeus que en un moment d'opressió de la seva pàtria jueva es van llançar a la guerrilla. D'un a un van morir en accions de guerra, però van aconseguir la independència del seu país.

«Aquest relat em recorda la història actual de la família Solé. També ells donen el millor que tenen en la lluita pel nostre país. I si els cristians acceptem sense reserves l'Antic Testament, cal també que acceptem sense reserves, tal com és, la lluita valenta de l'Oriol que ha donat la seva vida per la pàtria.

«És evident que en l'Evangeli hi ha un clar missatge de no-violència, però el poble jueu anterior lluità amb valentia per ideals elevats. La nostra societat occidental per desgràcia encara és pre-evangèlica, encara es troba submergida en un mar de violències. L'Església, que va comprendre aquesta

veritat de fet, establí el principi moral de la guerra justa. És lícita la guerra al servei de la justícia. La intenció de l'Església fou de protegir l'autodefensa dels febles, tot i que després aquest principi moral s'utilitzà per a justificar tota mena de guerres injustes dels poderosos contra els febles. Si l'Església aprova la guerra justa, nosaltres avui hem de retre homenatge a un caigut en una guerra justa; i ho hem de fer sense subterfugis, obertament. Ell ha donat la seva vida; ha estat un valent. Ja m'agradaria observar un grau tan alt de generositat i militància entre els que ens diem no violents perquè som cristians.

»I Quants n'hi ha que per por d'arriscar la vida cerquen aixopluc sota la capa de la no-violència i dels principis evangèlics convertint el cristianisme en refugi de covards! Ens hauria de fer vergonya dir-nos cristians davant homes com l'Oriol, en comptes de sentir-nos incòmodes de participar en el funeral d'un partidari de la lluita armada. I això us ho diu un home profundament convençut de la línia de la no-violència. Però si jo crec en aquest ideal evangèlic no vull restar força a la lluita dels oprimits que tracten de defensar-se com millor saben en un món encara amarat de conflictes violents. El Sr. Solé Sabarís, pare de l'Oriol, ens ha ensenyat a estimar la geografia catalana; el seu fill Oriol ens ha ensenyat a estimar la pàtria catalana.

»L'Oriol és una víctima més de l'absurd ajornament de l'amnistia. L'amnistia és una realitat plenament evangèlica anunciada per Jesús: l'alliberament dels oprimits, la instrucció dels ignorants, la llibertat dels captius, un any de gràcia i de reconciliació. I també és una realitat evangèlica l'amença de la guerra si els poderosos no concedeixen l'amnistia. Aquesta amnistia, tan oportuna ara, no acaba de venir.

L'hem d'aconseguir nosaltres i encara no hi hem posat tots el coll.

»¿Què esperem per tallar tota cooperació amb un sistema que es nega irracionalment a donar l'amnistia que el poble vol?

»Caldrà que ens matin més fills del nostre poble?»

En sortir del funeral hi hagué una manifestació. La policia no va intervenir.

L'endemà, dissabte, a les set de la tarda quatre policies em van portar emmanillat a *Jefatura* per prestar declaració sobre l'homilia pronunciada el dia anterior. Em vaig negar a declarar res. Dues hores més tard em tornaren davant de la Model.

Oriol va ser enterrat a Bor de Cerdanya. L'epitafi deia: «Ací jeu, enterrada, la llibertat». Hi vaig enviar el següent comentari:

«Hem vingut a enterrar-nos amb tu, llibertat.
Hem acceptat la mort igual que tu, llibertat.
Fugirem i ressorgirem
De la terra-presó que ens ofega
Aquesta nova primavera que s'acosta,
Igual, igual que tu, llibertat.»

Aprofito l'avinentesa per agrair de tot cor a l'ETA basca i als catalans que escolliren la lluita armada, el seu lliurament generós, la seva decisiva contribució al canvi d'un règim d'esclaus en un règim d'una certa llibertat. Els panxcontents us diran terroristes. Però, ¿ells què saben de les vostres privacions, de les vostres angoixes, de l'angoixa dels

vostres familiars i dels vostres amors, de les soledats, de les incomprendions, de les pors, de les tortures, de les presons, dels exilis, de l'ascetisme obligat?

Un exemple: Oriol Solé Sugranyes a divuit anys (1966) ja va ser condemnat a tres anys de presó. De 1969 a 1971 patí i s'enyorà en exili de Tolosa de Llenguadoc. Allà va rebre l'escalf de Marie Laffranque, una dona que va ajudar incansablement els exiliats catalans, bascos i espanyols. L'Oriol patí dos anys més de presó a l'Estat francès. Fugí i van tornar a agafar-lo. En sortir es va ajuntar amb Salvador Puig Antich, que va ser executat el 1974. A ell el condemnaren a 46 anys de presó. Va evadir-se i el mataren. Llegiu també la crònica *Una vida per Catalunya. Memòries (1939-1946)*, de Jaume Martínez Vendrell. O la vida de l'anarquista Quico Sabater narrada per Josep Maria Reguant. Assabenteu-vos de les històries encara no escrites de *Faceries*, de *Cara Cremada*, de Josep Almeda, d'Àlvar Valls, de Núria Cadena, i de tants altres perseguits, torturats, morts. ¿Tenen algun punt de comoditat aquestes biografies? Qui faria això per gust? El maquis era una colla de terroristes per als alemanys, i uns herois per als francesos. Els rebels algerians eren terroristes per als francesos i herois per a la nova Algèria... No siguem hipòcrites i esborrem la marca «terrorista» dels noms dels lluitadors armats per a l'alliberament dels seus pobles, ja siguin palestins, bascos o catalans. Si no, haurem de dir terrorista a Macià a causa dels seus intents d'aconseguir la llibertat de Catalunya per la via de les armes.

Siguem clars: mentre hi hagi un sol tanc d'una nació estrangera en una nació dominada només es podrà titllar de terrorista la nació estrangera. Sé els noms de molts líders polítics actuals que en certs moments van ajudar i pagar per

sota mà la lluita armada al servei del nostre poble. Euskadi va votar «no» a la Constitució espanyola majoritàriament. La sobirania d'Euskadi resideix en el poble basc i no en el poble espanyol com diu la Constitució. És just que se'n vulgui sortir. I és just que ho faci per les armes ja que també per la força de les armes Espanya manté Euskadi sota domini. El mateix podem dir de Catalunya, tot i que els seus líders van enganyar el poble per tal que votés «sí» a la Constitució espanyola. El terror que Espanya imposa a Catalunya —i sobretot als seus líders— amb les armes, impedeix que Catalunya gosi alçar-se. D'aquest terrorisme se'n diu democràcia.

No hi ha major prova d'amor que la d'aquell que dona la vida pels que estima.

(Text publicat el 1993, en la trilogia *La traïció dels líders*)

La no-violència

(extret de *Revolució d'estil català*, desembre de 1995)

El secret de la no violència no és obtenir la pau a qual-sevol preu. Tampoc és posar-se al costat del bo en el conflicte. Qui és el bo? Qui és el savi que ho sap segur? Gandhi diu que tot allò que existeix alguna raó té per existir i cal esbrinar-la. El secret de la no violència rau en esbrinar sense partidismes la raó de cada part i intentar integrar-les, trobar la manera de complementar les dues parts en conflicte en una col·laboració superior. Cal amor (sense partidismes) i intel·ligència (intentar integrar-les).

La violència es presenta sota mil formes, sovint enganyoses. Sembla molt més violent un antropòfag que una lletra de canvi i de vegades no l'és. O un anomenat terrorista que un alt cap d'Estat Major o un banquer. Hi ha violència física, militar, psicològica, social, econòmica, racial, d'edat, de salut, cultural, jurídica, nacional, educacional, lingüística, dels mitjans de comunicació, política i fins i tot religiosa. «De vegades la pau no és més que por». I hi ha la violència antiecològica sobre el medi físic i biològic.

Cal formació personal: mansuetud, no gormanderia, no passió de propietat, no sensualitat, muscularitat, bona respiració, treball manual, cultura, professionalitat, no luxe, coneixement de si mateix i dels altres, autopossessió i concentració mental, capacitat de meditació, contemplació, decisió, constància, valor, etc. Cal formació col·lectiva: escoltar, comprendre, compadir els altres, visió de conjunt, saber col·laborar, saber compartir, saber servir, saber representar i no suplantar els altres, fondre's amb els altres, combregar, acció de conjunt, veracitat, esperit positiu, animació i alegria, exemplaritat, coresponsabilitat, imaginació creativa, honorabilitat en els pactes lliures, etc.

I cal inventiva per trobar en cada moment l'«arma», l'eina adequada a cada situació. Sol donar-se una gran monotonia i falta d'inventiva en la «lluita» no violenta: vagues de fam, plantades, manifestacions, passivitat davant la coacció. La història, poc coneguda, de la no violència presenta una variada «panòplia» de recursos eficaços en el decurs de l'acció no violenta.

Com a estratègia graduada d'un programa d'acció no violenta Gandhi assenyala quatre nivells. Cada un requeria una explicació més ampla. Ací només els enumerem:

a) **COOPERACIÓ.** Vot de confiança a l'adversari. Potser ell té raó i nosaltres som els equivocats. Cal fer-lo amb convicció de cor. Col·laborarem amb ell, mal que ens costi. Tractarem de purificar el nostre punt de vista. Posat que després de temps la nostra consciència no ens permet de seguir en la cooperació, cal aleshores procedir a la denúncia pública i assumir-ne les possibles conseqüències.

b) **NO-COOPERACIÓ.** És la fase més negativa de l'estratègia no violenta. No fer. Deixar caure la cooperació. No ho sembla però és d'una força sorprenent. En la vida social tot allò bàsic ho fa el poble. És a tot arreu. Quan el poble no coopera, tot falla. Efectes catastròfics. Tota classe de vagues en són l'expressió, així com les diferents formes d'objecció de consciència. El risc més greu és la mort.

c) **DESOBEDIÈNCIA CIVIL.** No només no cooperar, ans també delinquir, faltar a una llei, a una ordre. Cal haver esgotat tota altra via. Cal triar una llei la desobediència a la qual no porti greuges considerables. Cal assumir el càstig com un tribut al respecte a la llei en general. Com es va palesar en el tribunal de Nüremberg, hi ha casos en què és moralment inacceptable obeir l'autoritat constituïda. També aquí el risc més greu és la mort. Però en qualsevol exercit et demanen estar disposat a vessar la teva sang per la bandera pàtria.

d) SOCIETAT ALTERNATIVA. «Si no trobes camí, fes-te'l». Escoles alternatives. Carnet d'identitat il·legal. Xarxes informatives paral·leles. Exèrcit no violent. Alimentació sana. Comuna alternativa. Cicles de producció ecològics. Etc.

Ensinistraments per a la guerra ensinistraments per a la pau

Escric aquest comentari just el dia després de l'anunci d'ETA de retorn a les armes després de la seva treva de catorze mesos. Ja no vull discutir el terme «terrorisme». És ridícul. Després del que diu Busquets, també nosaltres podem afegir que els maquis foren terroristes per als nazis i herois per als francesos, mentre que els insurgents algerians foren terroristes per als francesos i herois per a l'Algèria lliure. Hipòcritament totes les forces espanyoles, incloses les basques, llevat d'Euskal Herritarrok (EH), diuen que el comunicat els ha agafat per sorpresa. Doncs, si és així, són ben badocs: Els arguments d'ETA eren ben previsibles i no sé com no havien trencat la treva abans. Cal admirar que ETA no hagués trencat abans la treva, atesa la culpable frivolitat generalitzada practicada, sobretot, pels partits estatals, PP i PSOE, però també, en menor grau, pel PNB i per EA. Els dos arguments d'ETA són incontrovertibles: 1r.: Els Estats espanyol i francès davant la iniciativa de treva d'ETA no han cedit en res de substancial; han accentuat la persecució policial i judicial i han usat els presos com a ostatges, com a mercaderies per a la pau material, i no han parat de dir que no cedirien en res que suposés un reconeixement de

la sobirania de la nació euskalduna. I 2n.: El PNB i EA, una mica oberts a l'inici (pacte de Lizarra), després han fet marxa enrera en vista dels resultats de les dues conteses electorals del període de treva, i han reduït la reivindicació del procés de pau a una negociació buida de tot avanç real cap a la reconstrucció d'Euskadi, presoner de la «legalitat» vigent. Com si fos possible que un poble s'independitzés sense sortir de la legalitat del poble opressor!

Sincerament, em faria por que governessin els dirigents etarres, autèntics «dimonis» a la terra escapats dels inferns, a jutjar per les informacions donades per la premsa espanyolista. Però, són tant terribles com diuen? ¿No han demostrat molta més grandesa, oferint la treva per iniciativa pròpia i esperant catorze mesos malgrat els insults continuats dels seus enemics a tota la premsa, malgrat el setge policial ininterromput a França i Espanya, que no pas aquests enemics seus, invasors d'Euskadi, i els seus col·laboracionistes euskalduns? ¿Es que els espanyolistes no maten sense judici, no torturen i maten —Lasa i Zabala—, no disposen d'un immensament superior aparell repressiu, que manté en presó cents d'euskalduns pel delictes de defensar la independència de la pròpia terra enfront d'invasors forans, els quals no han de menester ni disparar fusells, tancs, canons o míssils ni de matar molts més ciutadans que no pas han matat els etarres, només perquè tenen tants estris de mort i destrucció que la seva sola presència és suficient per aturar la resposta de qui no sigui un suïcida o un heroi? EUA i Anglaterra a l'Irak o Rússia a Txetxènia maten menys que els etarres a Espanya? Jo vaig estar a la presó de Carabanchel amb etarres. N'hi havia que no tenien ungles. La policia els

les havia arrencades. ¿Sabeu d'algun etarra que hagi arrencat les ungles a un policia? Cert que allò era en temps de Franco. Però, i els morts en tortura d'ara?

Jo voldria ser no violent. He lluitat per a la resolució pacífica dels conflictes, com fa Elkarri i altres entitats a Euskadi. De la mateixa manera que cal un ensinistrament en les «arts marcial», per al qual es dediquen molts milers de milions de pessetes, així cal un ensinistrament per a l'art de resoldre els conflictes pacíficament, intel·ligentment i fraternalment. Però a aquesta tasca el governs no hi dediquen gens del seu pressupost. La gent no sap com es poden resoldre els conflictes pacíficament. I, d'altra banda, la nostra naturalesa animal ens ha dotat d'uns reflexos defensius eficaços. És sa donar un cop de puny a qui t'ataca. I és malaltís no donar-lo si no disposes d'un altre mitjà de defensa més efectiu i menys lesiu. Marx diagnosticava «alienació militar» a qui renunciava a la seva defensa. Infantilisme. Gandhi avisava: «M'estimo més un violent valent que un no violent covard». A fi de comptes, tota l'acció etarra és defensiva. Ells no volen conquerir Espanya. I tota l'acció anti-etarra és ofensiva. Ells volen mantenir la conquesta espanyola de la nació euskalduna.

L'argument de PP i PSOE de què també ells són euskalduns és fals. Els invasors, sobretot si fa temps que mantenen la invasió, semblen del país però no en són. S'estan al país per dominar-lo. Confonen estar-se i ser-ne. Només que fos pel principi de subsidiarietat, caldria que els habitants d'un país, primàriament, defensessin les coses del país i, secundàriament, altres interessos més amples. Els grans

poders imperants en el món volen trinxar els pobles i les nacions, i reduir-los a polpa informe, a massa. Tota Amèrica és un horrible exemple d'un territori on els autòctons han estat bandejats i on els espais «alliberats» han estat ocupats per una massa bigarrada i heteròclita d'immigrants. Les societats resultants són col·lectivitats perfectament manejables, carn de canó del comerç global, de la informació global, de la política global, del pensament únic, de les guerres d'extermini massiu, de grans entitats transversals que haurien de demanar permís en qualsevol actuació a la comunitat troncal afectada i que, en canvi, li segresten la sobirania radical, amb l'únic argument de llur prepotència. Qualsevol brot d'autèntica intel·ligència particular resta ofegat en la idiotesa col·lectiva que pren el nom de «discurs políticament correcte». Desarticulats els barris, els municipis, les comarques, les nacions, tots esdevenim un ramat de xais.

Catalans, no hauríem de llegir tot això amb molta atenció?

Text extret de *Plantem-nos!* (2000)

25 anys de l'acte **El Fossar de les Moreres**

(addició en cursiva)

Benvinguts tots, avui és el dia de la independència dels Països Catalans. Si avui no podem parlar d'independència, quan en parlarem? Afirmar la independència dels PP.CC. és una cosa que gairebé molta gent se la té prohibida. Sembla

que no es pugui obrir la boca i se'n parla només amb mitja boca. Independència, sobirania, emancipació, alliberament, autodeterminació: tots són sinònims. I vol dir que fem el que creiem que hem de fer nosaltres. Això es democràcia. Per tant la independència es democràcia. Una nació es molt complexa i té molts ressorts i s'hi juguen moltes variables, però la independència es l'eix central, el pal de paller d'una nació. Una nació que no és independent o és infantil o és esclava; per tant, doncs, la independència no solament és un dret sinó que també és un deure. Ja sé que els que sou aquí, la majoria o la immensa majoria que heu vingut per convenciment, no cal que us ho digui. Però també és cert que, fora d'aquí, hi ha molta fredor, que molta gent viu en la ignorància, en connivència amb l'enemic o com enemic opressor del país.

Tot aquell que viu i treballa o no treballa als Països Catalans, tot aquell que està radicat en ells i no els estima per damunt d'Espanya, d'Europa o del món i no estima les altres instàncies més altes a través de l'estimació del seu país, no és digne de viure en un país. Pot tractar-se d'ignorància o de malícia. En el primer cas s'ha d'esmerçar pedagogia, educació i anar impartint instrucció. En el segon cas se'ls ha de combatre.

(Aplaudiments). Gràcies.

25 anys d'aquest acte del Fossar de les Moreres. Els anys 76 i 77, servidor no hi vaig ser, perquè estava davant de la presó model de Barcelona, encara demanant amnistia. Però l'any 78, ja vaig ser aquí, vaig parlar i em vaig sentir molt

feliç de poder-hi parlar. Han passat 25 anys i no s'ha parat mai, amb dificultats, amb molt de mèrit, amb un missatge inequívoc radical o troncal. La paraula «radical» a vegades és devaluada perquè sembla una cosa de gent extremosa. Tots els arbres tenen arrels, tots els arbres tenen tronc i el tronc i les arrels són allò que es defensa aquí. No és allò que es defensa més enllà (al monument d'en Casanoves). Allò són comissionetes, colletes, floretes. El mèrit és aquí. I deixeu-me recordar, perquè no es recorda, que aquest any, també fa 25 anys que es va assassinar l'Assemblea de Catalunya. És importantíssim. Era la nostra ETA.

Avui mateix, i això tampoc no es diu en l'actual celebració dels 25 anys de la manifestació de l'onze de setembre de 1977, cal dir que aquella manifestació no va ser el resultat d'una crida celestial. La manifestació de prop d'un milió de persones, va ser el resultat d'una Assemblea de Catalunya orgànica, organitzada, plena de delegacions, plena d'Assemblees inferiors: de veïns, municipals, comarcals i de regió o vegueria. (Per exemple l'Assemblea de las Terres de Lleida; per exemple la municipal de Cambrils que ha escrit la seva història «l'Assemblea de Cambrils dins de l'Assemblea de Catalunya», etc.) Aquesta era, doncs, una assemblea orgànica en tot el país i cada organisme d'aquests va portar 10, 15, 20, 30, 50 persones i d'aquí en va eixir el milió. Aquest milió no fou cap miracle, el miracle fou l'Assemblea de Catalunya. Ella era tot allò que teníem; era la nostra única força.

(Aplaudiments)

I, cosa més tràgica encara, l'Assemblea de Catalunya fou assassinada per catalans; l'Assemblea de Catalunya fou assassinada per tres grups polítics que encara tenen moltes quotes de poder en el sistema actual. Ho sento molt. Hi hagué, en canvi, partits, com Esquerra Republicana, que no van votar la dissolució de l'Assemblea de Catalunya. Però hi va haver uns quants que van consumir aquella compra-venda d'escons, que un company ha esmentat abans; que van preferir llur escó que tenir un poble organitzat. Tenir un poble organitzat és la cosa més forta socialment que existeix. Bé, han sorgit moltes dificultats i jo haig de dir, en aquest punt, que estic content perquè fa un any, dos anys, tres anys, que ha sorgit meravellosament una munió de gent jove, gent molt jove, independentista que estima la terra i s'ha anat ajuntant en diferents grups, que, entre altres actuacions, han obert una sèrie de bars, com *herrikotabernes*, per tot el país i que defensen inequívocament aquest dret i aquest deure de la independència.

Saludo a la joventut de l'esquerra independentista, que actualment està en alça, moltes vegades sense tenir ni pares ni avis de tradició catalana, sinó que ells han començat un altra vegada de zero i els demano que aquest braó que han tingut per començar de zero i d'entendre la justícia des de la seva arrel —encara que no hi haguessin gaires bons exemples—, els recomano que estudiïn molt la història de Catalunya, per no repetir els errors dels seus avantpassats i que tirin endavant el país.

(Aplaudiments)

Ara vull entrar en un tema curtet, però important, que ningú me l'ha dictat. L'organització d'aquest acte no té cap responsabilitat del que jo digui. No m'han posat condicions de cap classe. Ho dic jo, sota la meua responsabilitat. Es tracta del terrorisme. Jo em sento en aquest moment amb els peus assentats damunt dels ossos de terroristes, d'aquella gent que va defensar per les armes Catalunya i els Països Catalans. Perquè també van caure, alguns abans i alguns després, la resta dels Països Catalans, sota el Borbó francès o espanyol. Em refereixo a aquells que van defensar la nació per les armes i que avui dia els homenatgem. L'Ajuntament de Barcelona ha fet un pebeter aquí, unes coses molt boniques. Són terroristes perquè van lluitar amb les armes per defensar el seu país, com fa l'ETA.

Els alemanys deien terroristes als maquís que defensaven França, els francesos després els van dir herois. Els francesos tractaven de terroristes els algerians perquè lluitaven per Algèria i després els algerians els han fet herois. Aquests que estan enterrats aquí són els nostres herois. Si els enemics s'entesten a dir que són terroristes, doncs nosaltres també som terroristes.

Macià, en la introducció de l'Estatut d'autonomia de 1931 deia: tant de bo que no faci falta exèrcit. Era no violent de cor tot i ser militar. Però si necessitem exèrcit que només sigui defensiu, qui sigui només per defensar allò que ens han pres. És molt diferent un exèrcit ofensiu. que un exèrcit defensiu. Aquestes paraules de Macià no tenien res amb les d'aquelles persones hipòcrites, de vegades fins i tot bisbes (fora de quan guanyà en Franco), que diuen que s'ha de

negar la violència vingui d'on vingui. Són hipòcrites, són hipòcrites.

Gandhi deia que el no violent no pot tractar amb neutralitat les parts d'un conflicte violent: l'agressor és l'enemic, l'agredit és l'amic, tot i que sigui violent. Jo he intentat tota la vida lluitar per la via no violenta. Però declaro aquí i ho dic ben alt, per si hi ha algun policia o algun fiscal: em declaro *enemic de l'Estat espanyol* i amic de la ETA i de Batasuna.

(Aplaudiments) Gràcies.

Penseu que la guerra tenia a l'edat mitjana unes nobles regles d'una certa humanització, especialment a partir del moment en què l'abat Oliba, un dels fundadors insignes de Catalunya, va establir les famoses Lleis de Pau i Treva. Avui dia i ha la convenció de Ginebra per fer la guerra una mica més humana i menys salvatge, però poques vegades se segueix la convenció de Ginebra. Ni en les guerres espanyoles ni en les americanes. Els americans han tirat bombes sobre hospitals, els americans han tirat bombes sobre escoles, els americans han matat els enemics amb bulldòzers tot ofegant-los amb sorra, els americans han tirat napalm al Vietnam i a Corea, els americans han tirat bombes sobre gent que s'anava a casar, que celebrava la cerimònia de un casament. Quan el terrorisme és d'estat d'aquestes barbaritats se'n diuen efectes col·laterals i a continuació s'afegeix «ho lamentem». Recordeu que Batasuna, al País Basc, quan l'ETA produïa un fet d'aquests també deia «ho lamentem» al

Parlament o als Plens municipals. Com a mínim estan d'igual a igual.

Però torno a insistir que és radicalment diferent ocupar un país aliè que defensar-se de l'ocupació del propi país. És essencialment diferent. I, a més a més amb estils diferents. L'ETA, com que està en guerra, mata però no arrenca ungles. Jo he estat a la presó amb gent d'ETA amb ungles arrencades. ETA no tortura. ETA mata els que considera els seus enemics, però no tortura. En canvi, Lassa i Zabala van morir torturats. ETA posa bombes en un lloc on es pot ferir gent que no sigui militar o no sigui relacionada amb els opressors, però avisa. Sabeu quant costa, en règim de clandestinitat, trobar la dinamita, pagar-la o robar-la, transportar-la, col·locar-la, i, a sobre, quan ho tenen tot a punt, avisar que la desactivin? Responeu-me, per què ho fa, això? Ho fa per què encara conserva una mica de noblesa, de l'estil de Ginebra i la conserva per-què encara els seus enemics, molt més poderosos, no l'han malejada prou, tot obligant-la a dur una vida de rata de claveguera, amagats, perseguits, sense poder tenir parella, ni fills, ni tan sols anar al cinema. No poden tenir res. En aquestes circumstàncies no poden filar massa prim i si de vegades fereixen algun innocent no és la seva voluntat. La gent potser no sap que, en el cas de l'Hipercor de Barcelona, ells van avisar i va ser la policia o els responsables de l'empresa els que van callar i si, encara, l'estat espanyol no tira bombes com l'ETA, si no posa tancs al carrer, com els anglesos a l'Ulster o els jueus a Palestina és perquè és prou més fort i no ho necessita. I mireu els jueus com, tot i posar els tancs al carrer contra els palestins, no han il·legalitzat al-Fatah d'Arafat, i els anglesos no han

il·legalitzat el Sinn Fein. En canvi aquí s'il·legalitza tot, s'ignoren les treves —unilaterals— es busquen —a l'estil Sharon— la guerra i les víctimes i es mata l'emissari de la pau basada en la independència. Per tant, estic totalment en contra d'aquesta il·legalització i, si això provoca que em jutgin i em condemnin, estaré orgullós d'anar a la presó, perquè la presó serà el nostre lloc.

(Aplaudiments)

Una paraula més, per acabar, adreçada a l'Esquerra Independentista que està a l'alça. D'independentista suposo que aquí n'és tothom o la immensa majoria. De l'esquerra potser no. Hi pot haver-hi també gent que sigui de dretes i gent que sigui de centre. Demano que aquells que siguin d'esquerra sàpiguen posar-se a l'altura del segle XXI. L'esquerra clàssica inventada als segles XIX i XX està molt decaiguda perquè la força dels oprimits no és avui només la força dels obrers. Avui dia hi ha poc treball i, per tant, pocs obrers. La força dels oprimits és la «força del poble» sencer, que cabdalment això vol dir la paraula «democràcia». En tot el món hi ha una demanda de participació democràtica. I jo demano a tota la gent independentista i d'esquerres que es posi a favor del poble ni que siguin partits, ni que siguin sindicats, ni que siguin entitats, tots a favor del poble. L'única manera forta i no violenta per complir el deure de la independència per via pacífica és organitzar-se en assemblees populars territorials de barri, municipi, comarca, regió, país, nació. No dependrem d'exèrcits, no dependrem de Rockefellers, no dependrem de Vaticans, no dependrem d'instàncies foranes, com s'esdevé quan s'assoleix una inde-

pendència mal feta. La nostra independència vol aconseguir-se i vol sostenir-se. I només se sosté si és fundada en ella mateixa com els castells dels Xiquets de Valls o de Terrassa, amb la gran pinya a sota i l'anxaneta, el més petit de tots, a sobre. Que la força estigui en el poble. Quan s'apropi aquell dia en què l'Assemblea dels Països Catalans estigui a punt per exigir la independència, us asseguro que els polítics més febles s'afanyaran a corre-cuita a declarar la nostra independència des dels Parlaments per tal que no ho faci el poble.

(Aplaudiments)

Lluís M. Xirinacs. El Fossar de les Moreres. 11.9.2002

Xiri: l'has vessada, encara

Compartir els teus anhels és tot allò que cal per viure en peu de guerra i rebre tota mena de sotragades. Ets imprevisible! T'has creat el teu món dins el món i, fins i tot, et permetes el luxe de ser cristià, una romanalla molt difícil de tractar. Tot plegat és tan gros que ser amic teu és ser amic de Déu i del diable, alhora.

Tens la teva manera d'estimar i estimes tant que sovint t'oblides dels qui t'estimen. Humil i tímid fins a l'avorriment per fora, dur i exigent per dins, sempre ens agafes a contra peu. Això deu ser una més de les moltes conductes del profeta que tragines sota l'ombra de la teva excepcional talla humana. També ets arrauxat, una altra manera d'escopir el mal que es queda encallat en el teu gran cor, ara ja ben gastat.

L'11 de setembre hi era i esperava, neguitós. Tremolava i no ho feia pas per allò que poguessis dir a tall de *mítting*: em preocupava la salut del teu cor. Mai no he comprès com pots gastar la força que no tens! No tens remei. Si vas així no et riuràs gaire més de les lleis de la Natura. Els amics, **tens vers amics!**, ens demanem quan i on et recollirem com un colom atropellat. Vas a la teva dèria i mai no pares d'anar a furgar sota les rodes dels dèspotes, ara ja rodes del tot *democràtiques*.

Doncs, jo hi era, feia part del *centenar* d'arreplegats. Seguia el teu *mítting* com el no creient segueix el rosari de l'aurora. Saltaves de denúncia a denúncia, passant per l'estirabot; estaves lluny de parlar com m'agrada sentir-te parlar. Tenia la impressió que et dirigies a la *massa*, i tu saps que només crec digne i necessari parlar al Poble.

Evidentment, vas posar els peus en el camp de mines més atapeït que mai hagi existit: t'hi vas posar intencionadament, peus junts. Vas dir que els enterrats al Fossar de les Moreres eren terroristes. Una manera de dir que per lluitar per l'honor de la Terra sempre s'ha de fer segons plau els invasors o ser catalogat de *terrorista*. Quasi et vas titllar tu mateix de *terrorista*; això em va agradar. Quan la cosa es posa talment punyent que la dialèctica dels edils del nostre pam quadrat de Terra Catalana han perdut la noció de botifler, no queda més remei que fer-se *terrorista*.

Per cert, el mateix Gandhi va sembrar el **Terror** a l'Índia que vivia *pacíficament* sota els paraigües i la *prosperitat* de l'imperialisme britànic. Fins i tot alguns savis, erudits eminents, sentiren una mena de vergonya mal dissimulada del color fosc de la seva pell i sobretot de la seva cultura. Havien estat tan miserablement renegats i covards que l'agent 009 ger-

manobritànic Max Müller els va clavar el gol de la funesta fal·làcia dels invasors Aris, ara inextirpable de les pàgines de la *Història*, ara ja glorificada per les gestes exemplars dels nazis, ara operant selectivament en la democràcia d'en Bush sota la denominació WASP (white Anglo-Saxon people).

Amb tot, una de les grans curiositats històriques és que mai cap fill de mare d'aquest món roí s'ha pres la molèstia de codificar l'arrogant insanitat botiflera.

Evidentment el nostre problema és la violència. Ho violentem sistemàticament tot, la violència la portem dins la sang. En rebem la ració diària en totes les *notícies* que ens arriben. La recordem des de l'escola bressol, fins i tot els que no hi vàrem anar, perquè la guerra es va engolir la possibilitat de ser educats ni que fos pels *pacificadors*. La història només ens parla dels *salvadors* violents i de la justícia imperialista. Els nostres mestres han patit l'horrible violència de qui no coneix res més que la guerra i la "pau" armada. Els nostres pares han mort o han estat ofegats per la violència salvatge que xucla la sang i no et permet morir a fi que pixis més i més sang. Els historiadors suquen la ploma en la sang del Poble, i s'ho callen pusil·lànimament. Vivim la violència en la mateixa carn, les nostres converses estan plenes de violència, ens insultem i ens deixem amb la paraula a la boca. Som fastigosos i prepotents, no parem esma a la nostra condició de vassalls. Som violents compulsius, sense parió en cap altra espècie animal. En la nostra Terra i arreu, l'historiador, el filòsof, el teòleg i qualsevol passerell que es fa escoltar, parla i justifica la violència amb la naturalitat que es parla la llengua materna, si les instàncies violentes la deixen parlar. Tots traginem la violència que l'èlit, la religió i

l'Estat ens ha clavats dins el moll de l'os. Som fills d'una porca i colossal bogeria.

Fins i tot la solidaritat és una mena de *violència*. Ha estat esborrada del codi civil amb la punya dels atemptats indiscriminats, un arranament tàcit entre l'Estat i els *revolucionaris*. Els atemptats de Sendero Luminoso a Villa el Salvador (Perú) no són un fet aïllat, ans al contrari. ETA també és un furóncol històric. Semblem violents de fet i la notorietat històrica ens hi convida com l'aigua convida el peix. Som uns esgarrapacristos que exercim la violència més fosca i sòrdida per fotre'ns els uns als altres, mentre els responsables de l'ordre democràtic apareixen com uns dromedaris que travessen el desert del nostre planeta amb la bossa plena d'intrigues de taverna.

Hom diria que el Poble el van enterrar en el Fossar de les Moreres i allí s'ha quedat, colgat. Potser que m'aturi, puix que no hi ha que la violència.

Deia, doncs, que hi era i esperava, i quasi tremolava, i no ho feia per allò que poguessis dir. Quan et vaig sentir dir: "em declaro enemic de l'Estat espanyol i amic d'ETA i de Batasuna" esperava el pitjor, per la teva salut. Quant has hagut de patir per vomitar això? Quin dolor en l'ànima et pot fer dir aquesta mena de coses? Com pot ser que un **no violent** radical, és a dir, un ver cristià, arribi fins a una tan profunda indefensió que se senti empès a dir que se sent *amic* dels que ell mateix combat dia i nit, simplement perquè lluiten amb les armes, tal i com ens han ensenyat a l'escola i en la caserna? I, aquest exabrupte, l'has aviat tot i sabent, millor que ningú, que els violents que l'Estat no fitxa són els que millor justifiquen i reforcen la violència de l'Estat. I, tot això, ho has dit a causa, possiblement, del terri-

ble cansament dels teus ossos, perquè ja no saps què més dir per fer que el teu Poble es desvetlli i exerceixi el seu enorme poder per salvar la casta política de l'endèmica corrupció que ha precedit la corrupció feixista.

Quan vas dir: "em declaro enemic de l'Estat espanyol" no vas donar la talla del teu esperit; vas dir una banalitat. Quina persona digna d'aquest nom no se sent humiliada, ferida en l'enteniment i enemiga d'aquesta plaga de gent superba que s'ha fet una lectura particular del món? Fa cosa sentir-los, amb els seus agutzils els jutges, trepitjar els valors epistemològics més elementals, i la gramàtica del coratge, la cultura i l'esperit. Parlen de pau i de justícia com els frívols parlen d'alcavoteria. Trobar-me còmplice d'aquesta vergonya em remou les tripes. Què esdevindria, l'*Estat*, si el Poble fos tan hipòcrita, lladre i violent com els seus representants? Què seria de la Nació Catalana si el Poble fos tan temeràriament corrupte i mentider com els seus elegits, probablement els únics competents. Deixem-ho aquí. Ai, quin mal!

Amic, l'has vessada. Hauries de negociar un morrió, amb el teu cor. No comprens que el terrible patiment que es desprèn de la teva ànima queda ataconat en qualsevol bossa de les escombraries, la mateixa essència de la sedició sistemàticament violenta de la plaga *intel·lectual*, dels coadjutors fanàtics de l'estultícia política? No saps que en el maleït espai dels discutidors professionals, les turbulències baten tots els records: hi sura la malenconia, l'enveja visceral, la pudor dogmàtica, el neguit sectari, el catau idealista, la llengua de camaleó?

Lluís M., l'has vessada. En aquest planeta de caragirats i botiflers, cal parar compte a no caure en la humana distracció i lliscar en les valoracions relatives: no hi ha manera que

et deixin explicar i et retrobes sota les potes dels exaltats oportunistes. Prou et provoquen i t'aixafen, no fallen pas mai!

El teu cabal d'Amor l'ha vessada, encara.

Recorda que ens queda el Poble. El nostre Poble, el Poble de Catalunya. Algú deu haver sobreviscut al Fossar de les Moreres.

De fet, no sabem com el Poble digereix la farda que li cau damunt, però sí sabem que el **teu Poble** també pateix, i escolta el teu dolor. No et deixarà pas sol.

Lluís M., no oblidis que hem de moderar la naturalitat de l'estirabot i esquivar les provocacions sornegueres.

Hem d'obeir la veu interior.

Hem de durar i durar, i encara durar.

Hem de refer el món!

El teu Amic,

Jaume Chalamanch, 15.9.2002 (article enviat per publicar al diari *Avui* i no publicat)

III. La pau i el sagrat

*«Benaaurats els constructors de la (vera) pau,
perquè seran anomenats fills de Déu.»*

Són moltíssims els escrits en què L. M. Xirinacs, des de la seva postura pacifista, ha parlat de la Pau i del Sagrat en majúscules. Bona part del seu pensament sobre aquests temes s'aboca als seus estudis de globalística i a la seva tesi doctoral que duia per títol *Un model de realitat per al segle XXI*.

A manera de cloenda aquí triem sols els textos següents:

- *Jesús, la violència i la no violència*, escrit el 1972 quan complia presó al col·legi dels escolapis després de la concentració de 3000 persones a Ripoll el 12-Xi en commemoració de la I^a sessió de l'Assemblea de Catalunya, abans de ser traslladat a la presó de Zamora on inicià la seva tercera vaga de fam i set. Censurat

- *Eskhaton*, un text publicat a Serra d'Or el 1972 i que encara avui corre per Internet.

- *Pau, ciutat sostenible, creació i diversitat cultural*, publicat al llibre *Plantem-nos! Temes vius i pendents per al tombant de mil·lenni* (2000), dins el capítol dedicat al Fòrum 2004;

- la seva percepció del Transcendent, escrit l'estiu del 2002 i titulat *El Perfum Sagrat*; i

- la seva *Declaració* davant del jutjat núm. 8 de Barcelona, després d'haver sol·licitat que li estalviessin de viatjar a Madrid atès el seu delicat estat de salut.

Jesús, la violència i no-violència

(*censurat*)

Pocs homes s'han manifestat defensors de la força armada com a únic mitjà de dirimir les diferències humanes. Una mena de vergonya o de rubor ho impedeix. Es cerca de legalitzar les guerres —la guerra justa!—, i el dret de conquesta aviat cedeix el lloc a la conquesta del dret.

Al voltant de Jesús de Natzaret es veuen moltes espases desembeinades. Les més eficaces són les espases romanes. L'organització militar de la legió romana s'ha imposat per tot arreu. I encalçant-la s'ha anat imposant l'organització jurídica del dret romà.

Els herodians seguidors del monarca Herodes (cf. Ac 12, 19) i els saduceus, grans sacerdots del temple de Jerusalem, disposen també de guàrdia. Potser no tenien permís per actuar en l'hort de Getsemaní, i actuaren fraudulentament tot controvertint ordres de l'invasor.

Marc, el primer evangelista, parla d'una colla «amb espases i garrots, enviada pels grans sacerdots, pels escribes i els ancians» (Mc 14, 43). Pràcticament, Mateu, el segon evangelista, diu la mateixa cosa a Mt 26, 47. Lluc, el tercer

evangelista, ja intenta autoritzar l'acció: «Grans sacerdots, caps de la guàrdia del temple i ancians... amb espases i garrots» (Lc 22, 52). Finalment, Joan, a setanta anys de distància, desenraonadament, fa intervenir fins i tot l'invasor romà: «Alguns homes de la tropa romana i uns guardes encarregats pels grans sacerdots i els fariseus... amb llanternes, torxes i armes» (Jn 18, 3).

No sabem el grau d'avinença entre grans sacerdots i romans. Però evidentment no hi havia gaires tensions. Ells lliuraran el «presoner» a Pilat, que no protesta de l'empresonament il·legal. També sembla que els guardes romans del sepulcre tenen més confiança en els sacerdots que en el procurador a l'evangeli de Mateu. Allò evident és que els sacerdots podien comptar amb grups armats quan calia, com es veu a propòsit d'un grup de més de quaranta conjurats per matar (Ac 23, 13). Tots aquests són enemics declarats de Jesús.

Un altre grup armat atreu més la nostra atenció: els zelotes. En realitat, els zelotes, «partit» nacionalista i populista, extret de les classes oprimides, representava la cobertura política del grup armat dels sicaris —«portadors de ganivet». Aquest «partit» era enemic radical dels romans, herodians i saduceus col·laboracionistes i fins i tot dels fariseus reformistes. Segurament trobaven apuntalament en les comunitats essènies que esperaven un Messies políticomilitar, flanquejat per un Messies sacerdotal: un nou David i un nou Aaron.

El zelotisme produí, abans, durant i després de Jesucrist, una sèrie d'alçaments fracassats, sovint dirigits per «Messies». El lector dels evangelis s'haurà topat amb els galileus revoltats de Lc 13, 1-2, amb «un dit Barrabàs, empresonat amb els revoltosos, els quals havien comès un homicidi en la revolta» (Mc 15,7) i amb les exhortacions dels apocalipsis evangèlics de no fer cas si se sent cridar: «Mireu, el Messies és aquí: o, mireu, és allà... Perquè sortiran falsos messies i falsos profetes» (Mc 13, 21-22). En temps de Pau, l'apòstol, el tribú li diu: «¿Però no ets tu l'egipci que, no fa gaires dies, provocà una revolta i va endur-se al desert quatre mil sicaris?» (Ac 21, 38).

Jesús fa la seva aparició amb una empenta realment revolucionària, enmig d'un ambient on els revolucionaris per excel·lència eren els zelotes. Són ells qui porten endavant la gran sublevació jueva a l'entorn de l'any 70. I és en aquests anys o poc després que té lloc la redacció definitiva dels tres evangelis sinòptics. Es comprèn, doncs, que en aquesta redacció es tracti de dissimular tot possible zelotisme subjacent; la repressió romana, subsegüent a la victòria de Titus, hauria impedit qualsevol manifestació de simpatia a favor dels sublevats.

Tanmateix en tots els evangelis podem confirmar que el poble senzill estava impregnat de messianisme polític-militar i tenia tendència a interpretar Jesús com a rei polític —o econòmic quan els fornia de pa! La situació socio-econòmica del poble era gravíssima. I la revolta social fou intentada durant un segle i mig, tot i que cada brot era castigat despietadament. La imatge dels crucificats era corrent.

L'exègesi moderna sembla concordant a afirmar que Jesús fou mort com a Messies —Rei polític. «Rei dels jueus». Pilat veié en ell un messies, agitador polític? O sicari guerriller? A primer cop d'ull sembla que es tractava de la primera cosa. Però de cap de les maneres com a Messies—Sacerdot o Messies—Profeta. Parem esment, de passada, que no diem per què morí, sinó per què el van matar.

Oscar Cullmann, entre altres, ha estudiat les relacions del zelotisme amb Jesús. Ell els troba clarament relacionats. No afirma que Jesús simpatitzés amb els zelotes, ans que els zelotes simpatitzaren amb Jesús. Aquestes afirmacions solen recolzar en les dades següents:

1.- Un tal Simó, el Zelador, és comptat entre els dotze (Lc 6, 15), que en els evangelistes més antics es troba camuflat sota el nom de Simó, el cananeu (Mc 3, 18 i Mt 10, 4). En arameu qan'ana' significa Zelote. La transformació en «cananeu» en dissimulava la procedència i desviava l'atenció cap a un habitant de l'Israel no jueu.

2.- Judes, l'Iscaiot (Mt 10, 4 i Lc 6, 16), anomenat amb aquesta desfiguració de la paraula «Sicari» (portador de sica, en llatí ganivet curt i corb) en els evangelis posteriors i, ni tan sols anomenat «Iscaiot» en el primer evangeli (cf. Mc 3, 19). Sembla, pels evangelis, que aquest, il·lusionat al principi per l'actitud de Jesús, es desenganyà més tard per la no violència del Mestre i, finalment, en considerar-lo nefast per a la revolució, decidí trair-lo. L'intent tímid de defensa, que fa Mt 27, 3-10, on parla del seu penediment davant la

condemna a mort de Jesús, és eliminat a Ac 1, 15-20, on se'l considera impenitent i castigat de Déu com Antíoc a 2 M 9, 5, 8-11 o Herodes a Ac 12, 23. Aquest pas de condemna radical, no fet per Mateu i sí per Lluc als Actes, sembla indicar una evolució de la comunitat cristiana en els darrers anys de la guerra jueva. Hi havia un grup, més afí als zelotes, que anava minvant mentre s'anava perdent la guerra i un grup antizelota i no violent, perseguit pels revoltats, que hagué d'emigrar a Pel·la, a l'altra banda del Jordà, poc abans de tancar-se el setge de Jerusalem i que després heretà el control de la comunitat cristiana de Jerusalem.

3.- Joan i Jaume, els fills del Zebedeu, simpàticament anomenats per Marc com a Boanerges o fills del tro (Mc 3, 17). Marc és el primer evangelista i el que mostra més simpatia pels zelotes. Però, també, com es pot suposar, és el més interessat a amagar-los en el moment de la màxima repressió. Així els assenyala amb un llenguatge encriptat. Lluc, en canvi, és el més antizelota i universalista, com hem vist en el paràgraf anterior (i és l'únic que desautoritza les intencions violentes dels fills del tro a Lc 9, 51-55. Presenta Jesús reptant els dos germans que han invocat el foc del cel contra els samaritans, com novells Elies. Els zelotes eren antisamaritans perquè consideraven els samaritans estrangers infiltrats a Israel per a llur perdició.

Tanmateix en el text de Marc primitiu sembla que s'han introduït una colla de frases tardanes, una vegada guanyada la guerra per part dels romans i Jerusalem per part de la comunitat cristiana antizelota. Jesús ara apareix frenant el zel de Joan quan aquest vol condemnar els qui no es posen

decididament a favor de Jesús (Mc 9, 38-40), igual com els zelotes d'abans del 70 perseguien els cristians que no es posaven de llur banda. I tot el col·legi apostòlic s'enfada contra els dos germans que imaginien un rei victoriós amb ells dos de primers ministres (Mc 10, 35-45) després de la victòria. Encara que això es trobi en Marc és de l'estil de Lluc.

4.- Finalment, Pere-Simó, fill de Jonàs —i potser Andreu, el seu germà—, també manifesten tendències zelotes. És significatiu que, així com en el segon evangeli la confessió messiànica de Pere (Mt 16, 13-19) comporta la gran i extensa lloança de Jesús, perquè és interpretada en un sentit espiritual, en canvi, en el primer evangeli, més que una confessió de fe, allò que fa Pere és una declaració política d'adhesió al Messies polític (Mc 8, 27-33), tot distingint-lo clarament dels profetes, cosa que provoca que Jesús el mani callar i que en un afegitó, després d'explicar Jesús el seu futur, Pere s'oposi a ell i sigui titllat de «Satanàs». Ací Pere es manifesta en una clara positura zelota.

Quan Pere reclama la paga del seguiment incondicional, en l'evangeli de Marc (10, 28-31), Jesús li promet, «en aquest temps», «cases, i germans i germanes, i mares i fills, i terres» i un afegitó tardà incongruent que diu «amb persecucions» per transposar el zelotisme al Regne espiritual de Mateu i, sobretot, de Lluc. Mateu juga a la corda fluixa en el text paral·lel (19, 27-29). D'una banda, el seu criptozelotisme el fa somniar que en el moment de la victòria Pere rebrà «immensament més» del que ha deixat i que els dotze heretaran el control de les dotze tribus d'Israel. Però la rea-

litat és la derrota i, per tant, l'evaporació de les il·lusions. Substitueix, doncs, el messianisme polític impossible per un messianisme espiritual tan nacionalista com l'anterior. Els judeo-cristians seran els encarregats d'heretar la teocràcia jueva ensorrada l'any 70 i governarà Israel el nou sanedrí dels dotze apòstols.

Mateu és un zelota desesperat i, per tant, espiritualitzat. Vol la llei, el sanedrí, les tribus d'Israel, el tribut del Temple, el gran pontífex, l'imperialisme espiritual jueu per tot el món. Però, poc després (cap a l'any 75), el rabbi Johannan ben-Zakkai obre a Jamnia l'acadèmia de Jabneh que és considerada hereva del sanedri jueu. El somni de Mateu s'esfuma i Lluç no esmentarà el somni dels dotze trons sobre les dotze tribus.

Sembla, doncs, que per sota dels avatars històrics s'endevina un Pere netament zelota, que queda retratat a l'hort de Getsemaní. Els tres sinòptics esmenten la defensa de Jesús, feta amb l'espasa d'un deixeble que talla l'orella d'un servent del gran sacerdot. Cap dels tres —en moments de repressió— no diu el nom de l'únic que en tot l'evangeli fa servir l'arma. Molt més tard Joan dirà, amb totes les lletres: «Simó Pere desembeinà una espasa que portava, colpí el criat del gran sacerdot i li tallà l'orella dreta. Aquest criat es deia Marcus» (Jn 18, 10). Així s'entenen les protestes de fidelitat de Pere: «Ni que em calgui morir amb tu, no et negaré» (Mc 14, 31). Com també s'entén el perill que corre Pere si és reconegut al pati dels grans sacerdots i, per tant, les tres negacions.

Atès que el nombre de dotze apòstols sembla ser un fet tardà i si ens fixem tant en els «preferits» i esmentats destacadament en els evangelis, com en la menció de les «columnes» de l'església de Jerusalem de l'epístola als Gàlates —que és força antiga, anterior als evangelis—, com en les intervencions personalitzades que es poden trobar en els Actes dels Apòstols, cal fer-se la idea que, si no tots, almenys la major part dels primers seguidors de Jesús tenien simpaties amb els zelotes. Jesús estava envoltat d'un ambient zelota.

Encara abans de respondre què era Jesús, estudiem certs detalls d'ambient, que justifiquen la nostra afirmació suara feta. Cal fer l'esforç d'anar alçant els texts de l'evangeli que són expressió de realitats de l'Església posterior per descobrir a sota els simplicíssims fets inicials o els més propers a Jesús.

1.- Sembla que l'estreta relació entre Joan Baptista i Jesús és una relació ordida més tard. Joan, l'evangelista tardà, és qui més els relaciona. Lluc, anterior al quart evangeli, basteix tot un «Pentateuc» (una «Toràh», en hebreu) de la infància de Jesús i Joan. Mateu no fa res més que introduir Jesús, en l'àrea de la secta baptista del Joan del desert, per provar la seva tesi de la continuïtat històrica. Marc, el més antic, comença el seu evangeli a Mc 1, 14b: «Jesús es presentà a Galilea predicant l'Anunci Joiós de Déu». Però ha de patir una curta intrusió introductòria de texts sobre el baptisme de Jesús al desert a base de reminiscències veterotestamentàries. Sembla, doncs, que Jesús, home inculte i senzill, aparegué simplement a Galilea on directament

començà a actuar, aparentment com un de tants messies que l'havien precedit.

2.- Tampoc semblen venir de Joan el Baptista els deixebles de Jesús, com vol fer-nos creure Joan l'evangelista. Són simples pescadors de Cafarnaüm, tocats de zelotisme com tants treballadors de la capital de Galilea. Galilea tenia poblats i comunitats essenis que animaven el zelotisme. Però el zelotisme no era monàstic ni litúrgic com l'essenisme. Jesús no es vestia amb pells de camell com Elies o Joan Baptista ni vivia al desert com ells ni batejava. Ell cercava les poblacions més importants. Empaitava la gent, fora de quan calia amagar-se per raons de seguretat. No parlava de conversió, sinó que feia una crida al seu seguiment i afirmava una nova forma de viure enfront dels poders establerts. Crida a tothom que no està en contra d'ell (Mc 9, 40). En rigor, parla, no d'ell, sinó de «nosaltres». «Qui no està contra vosaltres, és amb vosaltres». Elimina el liderisme, tan perillós en el seu pendent repressiu: «Si algú vol ser el primer de tots es farà el darrer de tots» (id. v.3). Reclama l'ajut del poble a l'exèrcit que ell aixeca: «Qui us doni un vas d'aigua no perdrà la seva recompensa» (id. v.41). Exigeix la fraternitat i la bona companyonia entre els seus: «Viviu en pau uns amb altres» (id. v.50), etc.

Però sobretot, es prepara per a la guerra: «Tingueu sal en vosaltres» (id. v.50). «Bona és la sal, però si la sal es torna insípida, amb que l'adobarem?» (id. v.50). «Tothom serà salat pel foc» (id. v.49). «He vingut a calar foc a la terra i, com voldria jo que ja fos abrandat! Un baptisme he de rebre, i quina angoixa passo fins que s'haurà acomplert! ¿Us

penseu que m'he presentat per dur la pau a la terra? No, us dic, sinó la divisió, car des d'ara, en una casa seran cinc dividits: tres estaran dividits contra dos i dos contra tres; la sogra contra la seva nora i la nora contra la seva sogra.» (Lc 12, 49-53).

L'espectre de la repressió plana davant dels ulls dels seguidors: la mort després del suplici, la crucifixió de tants i tants galileus. Ell incita a no témer el sacrifici suprem: «Si algú vol venir darrera meu, que surti del seu comodisme; que des d'ara no temi la crucifixió i els homes; que em segueixi. Perquè aquell que vulgui salvar la seva vida, li serà presa; en canvi, el que caigui en la lluita per l'alliberament de la veritat haurà guanyat la vida de veritat... Si s'avergonyeix de mi, també m'avergonyiré d'ell el dia de la victòria.» (Mc 8, 34-38).

3.- Molts tenen por i el deixen. Pere creu en ell com a Messies polític. Les masses galilees el cerquen. Ell, tàcticament, s'amaga. I, somoguda Galilea, puja d'incògnit a Jerusalem. Fa una entrada llampec, en vigílies de la Pasqua. Ací també alça el poble. Amb la seva paraula i el seu gest assota els ensarronadors del poble que impedeixen l'alçament. No es refia dels llops. A la tarda marxa de la ciutat a amagar-se a Betània.

Al vespre del dia de la celebració pasqual les coses arriben a l'extrem. Jesús, amb un gran sentit de conducció de masses, ha concentrat la seva actuació en el lloc —Jerusalem—, i en el moment —la Pasqua— adequats. Celebrada la Pasqua al tard: ni resta prou llum per anar a Betània ni ja és lloc segur.

Els rumors de traïció són insistents. Caldrà cercar un amagatall: l'hort de Getsemaní. Els deixebles munten la guàrdia a l'entorn. Hi ha dues espases (cf. Lc 22, 38). Potser Pere i Andreu? Jesús considera que «n'hi ha prou». Mentre Jesús reposa, algun guardià s'adorm i l'enemic s'infiltra: jueus contra jueus, col·laboracionistes contra revolucionaris. La petita i retardada reacció militar de Pere és debades. «Ja és massa tard... guaitau, el qui em traeix ja és aquí!» (Mc 14, 41-42).

L'han agafat per sorpresa. Els seus fugen, segurament se'n tornen ràpidament a Galilea on han quedat de reunir-se amb Jesús, en cas de dispersió. Només Pere tracta de fer quelcom. És sorprès al pati del gran sacerdot. També ell ha de cuitar a fer-se fonedís. Solament les dones encobridores, a distància, vetllen el final inevitable: un messies galileu més, executat en creu. Algú el diposita al sepulcre, però la força oficial el sostreu i el llença a la fosa comuna. No sabem res del judici, de la defensa i del suplici.

Resulta seductor de comparar les quatre passions de Jesús amb la passió de Pau de Tars, narrada en el tros més antic dels Actes dels Apòstols, redactat potser vint anys abans de les passions dels evangelis. A Ac 21,35 la turba de jueus crida: «Mata'l» davant del tribú romà. A Ac 21, 37 és confós amb un sediciós. A Ac 22, 22-24 criden els jueus: «Treu-lo; no s'hi val que visqui», i el tribú l'introdueix a la fortalesa per fer-lo assotar i interrogar-lo, per conèixer per quina causa l'acusaven. A Ac 23, 2-4 és portat davant del sanedrí, li donen una bufetada i Pau demana la raó d'aquest fet. A Ac 26 Pau és portat també davant Herodes Agripa que se'n burla (v. 28). A Ac 26, 24-25 Pau afirma proferir parau-

les de veritat i el governador Festus es mostra escèptic. A Ac 26, 30 es diu: «Aquest home no ha fet res que es mereixi la mort».

La semblança notable de certs detalls entre la passió de Pau i la de Jesús fa pensar en una construcció paral·lela per omplir la manca de dades, conseqüència de la desbandada dels deixebles. Però hi ha una diferència essencial entre les dues passions. Pau es defensa ardidament. Fa servir la seva astúcia. A l'extrem, apel·la al Cèsar. Jesús fa la impressió que va a la mort, que cerca la mort. Sembla que la mort en creu és una finalitat desitjada, un destí volgut, imprescindible. I, com, d'altra banda, les tres passions sinòptiques són iguals en aquest aspecte i recorden, punt per punt, els càntics del Servent sofrent de Jahvé del Deutero-Isaïes (Is 42, 1-7; 49, 1-6, i sobre tot 50, 4-9 i 52, 13-53, 12), ens tornem a trobar amb la sospita d'una segona construcció afegida, aquesta vegada en forma d'arquitectura ben travada on es disposen ordenadament les dades de l'altra passió, la de Pau. Si no èper què Pau no esmenta mai en les seves cartes els detalls repetits quatre vegades de la passió de Jesús? Senzillament perquè encara no existien aquestes passions. Ens sembla, doncs, que l'estil dinàmic, defensiu i ofensiu de la passió de Pau s'assembla més a la forma original de morir de Jesús que no pas l'estil mansoi, resignat i pietista de les passions evangèliques més adequat al model veterotestamentari del «Servent sofrent». A part aquestes coincidències, la diferència rau només, en el fet que Pau ve de la tradició farisea i Jesús del poble senzill tocat de zelotisme.

Fóra llarg d'explicar l'evolució de la tendència rabínica antizelota i antifarisea de la comunitat cristiana de Jerusalem. El factor decisiu és la victòria dels romans sobre els jueus l'any 70. La lluita directa i espontània es transforma en un reformisme flagrant disfressat de santedat, pacifisme i moralisme, heretats de la tradició rabínica i de la dels «pobres de Jahvé». Abans de la redacció definitiva dels tres evangelis sinòptics, en la comunitat de Jerusalem han passat dues coses:

1.- S'ha copiat, en paral·lel, l'estructura jueva: jerarquia (el Primat, els Dotze, els preveres), culte (els sacraments), llei (escrits del Nou Testament i, després, acceptació de l'Antic) i s'ha provat amb texts profètics, com l'una deriva de l'altra.

2.- S'ha substituït l'acció real de Jesús per la figura d'un Messies espiritual a l'estil del Servent sofrent de Jahvèh, que comença amb un baptisme de l'Esperit (Is 42,2), passa per uns fets miraculosos (Is 42, 7), per una paraula de predicació (Is 49, 2), per un fracàs de la seva missió (Is 49, 45), per una passió suportada amb submissió (Is 50, 6ss i 52, 14 – 53, 12), i per una resurrecció i ascensió (Is 52, 13). Vegeu-ne un resum a I P 2, 22-24.

També els deixebles hauran de seguir aquesta línia condensada en el Sermó de la Muntanya (Mt 5-7 i Lc 6, 20-49). Són colpidores les diferències entre els sinòptics. Marc, el primer, encara no sap res del Sermó de la Muntanya. Mateu fa un canvi radical de perspectiva: «Pobres en l'esperit», «fam i set d'ésser justos», «perseguits per ser justos». Lluc no gosa arri-

bar tan lluny en la dulcificació del missatge i els seus pobres són pobres a seques, les seves fam i set ho són en sentit ben material, com les persecucions, causades pel seguiment de la persona de Jesús. Però la redacció definitiva dels evangelis és tant determinant en el futur que des d'aleshores fins avui dia tothom creu en Jesús segons el Deutero-Isaïes, el Jesús mansuet i pacifista. Fins i tot Gandhi s'equivocà. Jesús ha esdevingut l'Ungit-Crist-Messies de l'Esperit de Déu, que dóna la seva vida per salvar ell els homes. «Preneu i mengeu el meu cos... immolat per vosaltres. Preneu i beveu la meva sang...» Les epístoles tardanes també en senten la influència indirecta: «Fet obedient —com l'anyell d'Is 53, 7— fins a la mort i mort de creu» (Fil 2, 8).

El lector, potser, haurà anat afigurant-se quina és la positura de Jesús entre les espases dominadores, les espases revolucionàries i el pacifisme reformista. Sense cap mena de dubte, Jesús de Natzaret féu un impacte inesborrable. Totes les apocalipsis cristianes (Mc 13; Mt 24-25; Lc 21 5-36; I Tes 4, 13 - 5, 3; II Tes 1, 5 - 2, 12; II P 3, 1-10 i Ap) ens palesen unes comunitats pendents del retorn de Jesús. L'exclamació aramea «Marana tha», «Vine, Senyor!» era el clam usual de les comunitats primitives, encara estabornides pel cop de llamp de Jesús.

En Joan Leita l'ha definit com a posseint «un terrible coneixement de les coses». Caldria afegir «i un terrible tractament de les coses». Si seguim aquesta línia caldria distingir entre apocalipsi i escatologia. L'apocalipsi és una visió avançada del final. L'escatologia (*eskhaton*) és el final, el terme. Els primers cristians després de Jesús eren apocalíp-

tics, Jesús fou escatològic (cf. Mc 1, 15 i 2, 18-22; Mt 26-64).

Però descendim d'aquest llenguatge teològic i tractem de simplificar el plantejament. També avui dia tot procés verament revolucionari té dos vessants igualment perillosos: el reformisme a la dreta i el radicalisme a l'esquerra. El reformisme tendeix a l'estil pacifista i no violent de tractar d'aconseguir les coses a les bones, per camins únicament de convicció sense coacció. El radicalisme tendeix a l'estil petardista i violent de tractar d'aconseguir les coses a les males, per camins únicament de coacció, bandejant la convicció. Davant d'aquest dilema sempre hi ha un «centrista» que propugna la meitat de cada tendència. Observeu també que les, d'una banda, pacients comunitats apocalíptiques que esperaven la solució passivament, també, d'altra, esperaven una irrupció violentíssima vinguda de dalt a base de sang, foc, guerres, terratrèmols, judici i càstig. Més tard trobem els predicadors musulmans de la Guerra Santa i els Croats cristians. Ambdós esperant un Paradís de felicitat passiva.

Jesús no és presoner de cap extrem ni exclou cap extrem. Jesús és un agitador revolucionari que ho sacseja tot i ben directament, atacant primerament allò que és immediat (Natzaret, Galilea) i, després, allò que és mediat (Jerusalem, el Temple). No tingué temps d'atacar Roma. Era lluny i el mataren abans. Jesús encerta en el tractament del poble. Somou les masses de soca-rel a Galilea, a Jerusalem amb el seu estil directe, però no les fanatitza cap a una immolació mística ni cap a la presa del poder per via

armada. Les constitueix en poderoses directament. Jesús encerta en el tractament dels seus seguidors. No els instrumentalitza. No els dóna un programa automàtic, ni exaltant ni apaivagant. Els augmenta la fe en ells mateixos. «L'home és més que el dissabte». Els fa poderosos.

Jesús travessa la mort —«ressuscita», en llenguatge sagrat— perquè el seu impacte, massa simple, massa lluminós, massa ràpid i concentrat per ésser copsat a primera vista, «com un llampec que apareix a l'orient i a l'instant és a l'occident», té un efecte retardat —les «aparicions»— en els temorencs reunits a Galilea, en els cristians d'Antioquia, en Saule (I C 15). Jesús, quan cal és legal i quan cal, clandestí, guerrer i pacífic, religiós i ateu, tradicional i nou, ignorant i savi, impacient i pacient, comprès i incomprès. Actiu en un estil molt personal, que no cal imitar. Inspira a cadascú segons la pròpia singularitat. Jesús fins travessa els escrits de Jesús, que no escriví ell, els sagraments de Jesús, que no instituí ell, l'església de Jesús, que no fundà ell.

Els grans i autèntics revolucionaris a nivell local, nacional o universal han fet com ell. No s'han aferrat a cap línia fixa, ni menys, l'han adorada. Han vist la llei del seu lloc i del seu temps. Han actuat i han triomfat, dins els límits de les seves possibilitats. Jesús destruí la teocràcia jueva. Fou el seu objectiu. ¿Podia esperar-se tant d'un artesà de Natzaret? Quin és l'objectiu dels cristians ací i avui?

Lluís M. Xirinacs
Olot, 18.11.1972

Eskhaton

Després de Jesús no hi ha després. Amb ell «el temps és acomplert» (Mc 1, 15). Tot allò que no és Jesús, l'Ungit de l'Esperit, és d'abans de Jesús. El judici de l'aigua —«jo us he batejat amb aigua» (Mc 1,8)— és el primer. És el judici que ofegà els homes del temps de Noè i del temps del Faraó amb el seu exèrcit i que salvà Noè amb la seva família i Moisès amb el seu poble. El judici de l'Esperit —«però ell us batejarà amb l'Esperit Sant» (Mc *ibid.*)— és el darrer. Després no hi ha res més. És la fi.

La fi és incomprendible per al qui no hi ha arribat De l'home final diuen: «Ha perdut el seny» (Mc 3,21), «és pel cabdill dels dimonis que expulsa els dimonis» (Mc 3,22). Copio la nota de la Bíblia de la Fundació Bíblica Catalana a Mc 3,21: «L'actuació de Jesús va ser veritablement escandalosa. Ningú no el comprenia. Els seus (parents i amics) resolien l'antinòmia recurrent a la pietosa hipòtesi de la pèrdua de seny; els enemics anaven més lluny: es tractava d'un endimoniat. Aquesta doble posició dels creients envers els autèntics profetes reapareixerà a través de la història del cristianisme».

L'home és senyor de tot. «El dissabte ha estat fet per a l'home i no pas l'home per al dissabte» (Mc 2, 27). No hi ha un Esperit de Déu que crea Toràhs per limitar la disbauxa de la carn. Esperit de Déu i persona humana s'han reconciliat, han esdevingut una única cosa. «Just quan sortia de l'aigua va veure que el cel s'esquinçava i que l'Esperit, com un colom, davallava cap a ell» (Mc 1,10). La dualitat «Déu-

Carn» ha quedat resumida en la unitat «Home». És l'home límit, l'«eskhaton». El límit de l'home. La fi. El terme.

Home-límit i límit de l'home són dues locucions aparentment distintes. Joan Leita, a *L'antievangelí* (Ed. Pòrtic: Barcelona, 1971), distingeix i oposa el Jesús de Mateu, el Messies, home-límit, final de la llarga esperança jueva, al Jesús de Marc, radical novetat que limita la història jueva des de fora, límit de l'home o Home Nou. Tanmateix, hi ha una llei dialèctica molt poc coneguda que es compleix en tot procés evolutiu: «Els canvis quantitius portats endavant produeixen en un moment determinat un canvi qualitatiu». Aquest canvi qualitatiu és i no és vell, i és i no és nou. És cabalment aquella goteta darrera, igual que totes les anteriors, però que és l'única que fa vessar el got. Jesús és un home, un jueu, com els altres, però darrera el qual no n'hi ha cap altre. Ningú no el pot sobrepassar. Ningú no el pot entendre del tot. Ningú no el pot jutjar. Ningú no el pot injuriar: «Us dic de debò que tot serà perdonat als fills dels homes, els pecats i les injúries, tantes com n'hauran dites; però aquell qui injuriï l'Esperit Sant, mai més no tindrà perdó, sinó que és reu d'un pecat perpetu. És que ells deien: És posseït d'un esperit impur» (Mc 3,28-29).

És, doncs, una greu equivocació creure que, així com hi ha un temps abans de Jesucrist, hi ha un després de Jesucrist. Després de Jesús no hi ha després. L'Home Nou, Déu-Carn esdevingut una sola cosa, és definitiu. És l'«eskhaton». I «eskhaton» és tota carn amarada amb oli d'Esperit, batejada amb foc d'Esperit. Estem en presència de l'«Anunci Joiós del Regne» (Mc 1,15), quan l'antagonisme Carn-

Esperit ha desaparegut. Tothom qui viu aquesta síntesi és «eskhaton», fi de la història, home-adult emancipat que ha vençut la carn i ha esquinçat el cel. D'ara endavant, ha assolit el règim de llibertat creadora en la plena responsabilitat de tota la humanitat i de l'Univers, sencer. Ha acabat per a ell el règim de necessitat esclavitzadora. «Es meravellaven de la seva doctrina, perquè els ensenyava com tenint autoritat, i no pas com els escribes» (Mc 1, 22). I la nota de la Fundació Bíblica Catalana diu: «Per als jueus —i per a tots els escriptors bíblics—, la fe és l'acceptació d'una veritat importada de dalt. Els escribes no feien sinó reproduir aquesta veritat, no pas crear-la. En canvi, Jesús es presenta com a portador d'un nou missatge». Tenia, diu Leita, «un terrible coneixement de les coses». El terror, l'horror, el temor de Déu!

Quan l'«eskhaton» es presenta, tota llei cessa, tota autoritat cessa, tot dogma cessa, tot culte cessa. «A tot profeta que parli en esperit no el tempteu ni el poseu a prova. Perquè tot pecat serà perdonat, però aquest pecat no ho serà» (*Didakhé* XI, 7). Ordinàriament — catecumenat veterotestamentari —, la comunitat tenia bisbes i diaques que la dirigien (cf. *ibid.* XIV). Però quan es presentaven l'apòstol o el profeta —«eskhaton» — l'autoritat dels jerarques ordinaris s'eclipsava. Moment etern sense després! Moment golut, que ho devora tot, que ho assimila tot a ell mateix i que mata tota resistència! Desapareixen l'autoritat i el súbdit, l'opressor i l'oprimit, l'esperit i la carn, el qui té i el qui no té; aquell qui parla és com aquell qui escolta, el qui dóna és com el qui rep, el darrer és el primer.

Després d'això, no sabem què hi ha, però sabem cert que no hi ha res com allò que hi havia abans. I si la història dels homes continua «com abans», aquesta història no és futur, sinó passat. És repetició, complicació de coses velles, reacció, recaiguda, contrarevolució, recuperació, entreteniment, atur.... De bell antuvi hom intentarà recuperar el control: «Elegiu-vos bisbe i diaques. No els menyspreu, perquè ells són venerables entre vosaltres, junt amb els profetes i els doctors» (Ibid. XV, 1-2). I tot seguit serà mort el profeta: «L'exigència d'una autoritat positiva i el domini de les afirmacions de la fe i de les consciències són els mitjans més aptes per a repetir constantment la història de la passió». (*L'antievangelí*, pàg. 89).

L'aprofundiment seriós d'aquesta realitat escatològica, que constitueix el contingut central del Nou Testament, és de tot punt necessària en el nostre temps. Els signes dels temps indiquen de nou l'ascensió de la Presència escatològica en l'horitzó dels nostres dies (cf. Cap. VII de la *Constitució sobre l'Església* del Concili Vaticà II). Torna l'«eskaton».

Quan no hi ha Novetat en un lloc determinat, la història dels homes transcorre progressiva, estancada o regressiva. És el creixement, l'atur o la degeneració de l'infant per referència a l'adult. És etapa catecumenal de l'home. És vell testament. És història.

Quan, en un lloc determinat, hi ha Novetat, la història humana es trenca en tres trossos: (1) la història dels homes que no copsen la Novetat perquè llurs ulls no són prou forts

per copsar-la —el catecumenat, una pròrroga de la història — (2) la història dels homes orgullosos que copsen la Novetat, que la rebutgen i que en són rebutjats —l'infern, «els de fora» (Mc 4,11), les tenebres exteriors amb plors i cruiximent de dents, el pecat que mai no serà perdonat, el suplici etern—; i, finalment, (3) la història dels senzills pastorets i els savis d'orient que copsen la Novetat, l'accepten i lleven fruit abundós —el regne de Déu, l'Anunci Joiós, «vosaltres» (Mc 4,11), «el temps acomplert» (Mc 2,15), el cel nou i la terra nova eterns. Aquest és el sentit de la paràbola del sembrador (Mc 4,1-20). «Qui tingui orelles per escoltar, que escolti» (Ibid. verset. 9).

Ell ha vingut per a salvació de molts i per a condemnaió de molts. Ell és l'Home: qui creu com ell, esdevé home; qui no creu, es condemna ell mateix. I tot això en aquest món, que en aquest punt esdevé l'«altre món». És la revolució més radical. L'altre món i aquest fan una sola cosa al moment final del judici de la història en un lloc i un temps determinats.

Cal que ens fem la idea que també actualment, en certs indrets, en certes situacions, en certs moments, apareix l'«eskhaton». I arriba el judici. «Veig el fill de l'home assegut a la dreta del Poder, venint» (Mc 14,62). «Us ben asseguro que aquesta generació no passarà, que tot això no s'hagi esdevingut» (Mc 13, 30). En els darrers moments de la vida pública de Jesús, perduda tota esperança de conversió dels responsables d'Israel, el judici no és pas pintat en tons paradisiacs, ans en tons apocalíptics: «El sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del

cel i els exèrcits del cel trontollaran» (Mc 13, 24-25). Segurament això fou escrit als volts de l'any 70, quan tingué lloc l'ensulsiada de Jerusalem. «Quines pedres i quines construccions! Doncs bé: no quedarà pedra sobre pedra que no sigui enderrocada» (ibid. 13, 1-2).

Els nostres cristians s'imaginien un Jesús dolç i mansuet, i realment ho és. Però no pensen que la seva pau prové del fet que ell és més fort que una roca. Totes les onades es trenquen i s'esmicolen contra ell. Qui no vulgui la pau de la novetat de Crist tindrà fam, i plor, i guerra, i cruiximent de dents en la tenebra exterior. Un càstig mitigat, un purgatori pedagògic per als catecúmens i emmandrits. Un càstig sense perdó, un infern definitiu per als «vinyataires» rebels (cf. Mc, 12, 1-9). L'estil evangèlic ha estat imaginat com quelcom d'inofensiu. Els cristians mansuets i muts portats a l'escorxador. No violents. «Al qui vol pledejar amb tu per prendre't la túnica, dóna-li el mantell i tot» (Mt 5, 40). I, realment, aquesta és una bella figura de l'Esperit desencarnat —només realitzable per «fills de papà»—, a la qual ja arribaren els rabins anteriors a Jesucrist, famolencs de puressa tres vegades santa i separada de les tempestes de la carn, usufructuaris de les grosses rendes del delme del Temple arrencat als senzills jueus treballadors de Judea, de Galilea i fins de l'extrem de la terra.

Jesús és dolç? ¿Com explicar, doncs, les furibundes amenaces als fariseus? Com explicar l'enfurida expulsió dels negociants del Temple? Mirava els seus contradictors «amb ira, ferit per la insensibilitat moral d'ells» (Mc 3,5). Invocà la destrucció de Jerusalem i del Temple per a aquella gene-

ració incrèdula. En començar la passió els diu: «Quan us he enviat sense bossa ni alforja i sense calçat, ¿heu mancat de res? Ells respongueren: De res. I els afegí: Doncs, ara el qui té bossa que l'agafi; i igualment l'alforja; i el qui no en té, que vengui el mantell i compri una espasa» (Lc 22, 35-36). L'home que no accepta el regne, es posa ell mateix de nou en el càstig veterotestamentari —pedagògic, penitencial, catecumenal—, o bé es posa en el judici condemnatori definitiu, que no té res de no violent ni de pacifista, perquè representa l'expulsió del regne.

Molta gent nostra cristiana, pacifista i covarda, aviciada en el confortable bressol de la Salvació, va agafant afecció a les doctrines gandhianes de la no-violència. Els sembla que han trobat una manera d'assolir el cel sense embrutar-se les mans. Són gent horroritzada dels mètodes revolucionaris emprats ens els darrers cent anys per assolir l'equilibri social: llibertat, igualtat i fraternitat. Els esgarrifa —des de les seves poltrones petitburgeses— el soroll de la guillotina, la tortura policíaca, les masses obreres metrallades, les bombes de napalm, la guerrilla amb mosquits i serps... I ara han trobat el substitutiu ideal: resistència passiva, no-violència, reconciliació de les classes antagòniques, amor a l'enemic, suportar-ho tot, parar l'altra galta. De moment els interessa tot això. Ho escolten i ho comenten. Cerquen models a prop. Els encarreguen conferències. Són molt exigents amb els models triats i amb llurs actuacions. Àdhuc els posen a prova. «Si ets això, senyor crucificat, salva't a tu mateix i creurem en tu». Ells, mentrestant, fan alguna «plantadeta» davant un edifici oficial, assagen a estones una esnob postura ioga o un guisat vegetarià i fan misses, moltes misses, on

Jesús mor per la salvació de tots. Però ells mateixos viuen dels diners que el papà ha arrencat hàbilment de les suors dels obrers, són els mateixos que mantenen llurs propietats mercès a la barrera policial que separa la indigència de l'opulència, són els mateixos que mandregen com a estudiants mentre d'altres s'esllomen treballant, són ells mateixos que es permeten mil luxes refinats mentre fan professió de revolucionaris.

Han de saber aquests gandhians, que el gran Gandhi tenia com a llibre de la seva màxima devoció la *Bhagavad-Gita*. L'argument consisteix en un rei indi, Arjuna, al qual se li subleva el germà. Un dia, l'exèrcit del rei i del germà es troben davant per davant en ordre de batalla. Al moment de començar el combat, el rei pensa: «No combatré» (II,9) contra el meu germà; és carn de la meua carn. I se li apareix Krixna i li diu: No és pas per amor al germà que tu et fas enrera. És per covardia en el moment crític de començar la batalla. «Lluita, doncs» (II,18), noblement, sense por i sense odi, que la veritat mai no pot ser morta.

Gandhi, en un cert moment, permeté que tot un exèrcit indi ajudés en la guerra l'exèrcit aliat, durant el conflicte mundial. I els primers cristians no eren pas objectors de consciència. Molts formaven a les legions romanes.

És cert que la Nova Vida ni mata ni mor. Però els profetes del vell testament maten, moren i manen matar. Jesús morí crucificat, però Jerusalem fou arrasada.

Ah, si coneguéssim el que ens convé pel que fa a la pau!

☪ No urgeix de resar cinc parenostres, fer una almoïna o un dejuni! Urgeix de lliurar l'esclau; de retornar tots els diners obtinguts amb l'explotació dels altres; donar la llibertat al qui se'n veu privat arbitràriament; de repartir el poder, la fama, la posició, la cultura; de fondre's amb els senzills de la terra; de jugar-se la vida a favor dels oprimits. Urgeix de responsabilitzar-se de debò de l'Altre. Aquesta penitència no es cap broma. I si no la fem de grat, esdevé impenitència i, per tant, en judici definitiu. No restarà pedra sobre pedra.

L. M. Xirinacs

Aquest article corre per Internet traduït a diferents idiomes amb aquesta llegenda: Va ser publicat a Serra d'Or l'abril del 1972 i, posteriorment, a la revista Pax, el juny de 1977. Constitueix una dura i argumentada crítica per a tots aquells que, de l'Evangeli, de la figura de Jesús, de filosofies o doctrines orientals, recullen només els aspectes que els convenen a fi de justificar la seva peresa i la seva manca de compromís pregon amb l'Esperit.

Pau, ciutat sostenible, creació i diversitat cultural

Aquest magne Fòrum universal de Barcelona 2004 o intent d'assemblea planetària de tots amb tots, ha volgut, en el procés de preparació, seleccionar tres eixos temàtics: 1) condicions de la pau, 2) ciutat sostenible i 3) creació i diversitat cultural. És molt possible que, resolts els dos segons eixos, quedi automàticament resolt el primer. Dit d'una altra manera, que el 2 i el 3 segurament contenen les condi-

cions de la pau de l'1. Volia comentar els tres, però, per la raó adduïda, diré poques coses de la pau.

1) **Les condicions de la pau.** Potser tan sols cal alertar sobre un concepte de pau molt estès avui dia: el de la pau com a valor suprem. «Primer, la pau; primer que els altres deixin les armes, després ja discutirem com organitzar la societat». Així pensava i actuava Francisco Franco Bahamonde i així parla i actua José María Aznar davant l'ETA. La pau dels morts, la pau dels vencedors, la pau dels hipòcrites, la pau dels covards no són paus. En aquest sentit, Raimon canta: «De vegades la pau no és més que por». I Jesús diu: «La meva pau us dono no com el món la dóna»; «no he vingut a portar la pau sinó l'espasa». La vera pau és feta de germanor, de comprensió mútua, d'intel·ligència superadora d'oposats, de complementació de contraris, d'amor. Els franciscans fundaren a Guatemala unes harmòniques comunitats índies que anomenaren Verapau. Encara avui dia es troben els dos departaments d'Alta Verapau, capital Cobán, i Baixa Verapau, capital Salamá. No cal dir que els militars i els encomenderos espanyols destruïren l'obra franciscana. Guatemala és un dels llocs on la guerra, en els darrers decennis, ha estat més cruel. Jesús, lamentant-se, diu a la ciutat de Jerusalem: «Si haguessis conegut en aquest dia, tu també (pensem en totes les ciutats arrasades de la història), allò que duu a la pau!».

2) **La ciutat sostenible.** Sovint confonem ciutat amb municipi. Un municipi és una comunitat de barris. La *civitas* llatina, corresponent a la *polis* grega, contràriament al que pensa la gent, és l'Estat. Per això, els grecs distingien *polis kai*

demos, l'Estat i el poble. *Polis* és la ciutat política. *Demos* és el poble fet d'ètnies o nacions (*genos* en grec). Els romans, paral·lelament, distingien *Senatus populusque romanus* (*SPQR*, en els seus estendards). *Senatus* és la ciutat política. *Populus* és el poble fet d'ètnies o nacions (*gentes*). Cada municipi, cada comarca, cada regió, cada país, cada nació pot dotar-se d'Estat al seu nivell. La ciutat, en català ha perdut aquest sentit. Però quan els romans estenen la ciutadania romana a tot l'Imperi, demostren que ciutat és pertinença a un Estat, sigui del nivell que sigui. En temps dels grecs, la Ciutat era l'Estat del municipi o de la comarca. En temps dels romans, s'estengué a tot l'Imperi. Per als francesos, la *Cité* no és París: és França. Els *citoyens* de la Marsellesa, són tots els francesos, sinó tots els revolucionaris del món. I, en general, quan en els passaports et demanen «ciutadania» (a Espanya maldestrament en diuen «nacionalidad»), se sobreentén a quin Estat pertanys. L'Estat, sobretot l'imperialista, es manifesta per la seva capital política: les «metròpolis» antigues, engrandides mitjançant la rapinya, el saqueig, l'espoliació i el genocidi d'altres comunitats. El pobre corresponent municipi ha de suportar el pes corruptor de la capitalitat política.

Des de fa tres segles, un fenomen econòmic ha acabat de complicar la qüestió: el procés d'industrialització. L'alta rendibilitat econòmica de la concentració industrial en un sol lloc ha creat aquests conglomerats inhumans que es volen també anomenar ciutats i que, amb vocació suïcida, cerquen la pròpia perpetuació. La ciutat no ha d'ésser sostenible. La concentració urbanística per causes postindustrials ha entrat en declivi en els països rics. La telemàtica i les

comunicacions fan innecessària la concentració. En els països pobres, l'abandó del camp i les aglomeracions urbanes, per desgràcia, encara creixen. Cal urbanitzar-ho tot, en sentit ample, perquè tot el món és amenaçat pels humans. O tot és ciutat o ja no hi ha d'haver ciutat. Cal determinar les zones de reserva natural a tot el món. I cal racionalitzar la construcció urbanística per tot el món. Altrament, el món sencer esdevindrà insostenible per a la vida humana.

3) **Creació i diversitat cultural.** He tingut ocasió de parlar amb una persona molt propera al Sr.Sodupe, Comissari del Fòrum. Confessa que no han gosat plantejar clarament el tema de nacions oprimides i el volen encabir en aquest apartat cultural. Podríem dir que cada nació té la seva cultura genuïna, original. Però no podem dir que la nació s'esgota amb la cultura. Una nació és una persona col·lectiva o jurídica amb el dret a la llibertat i el deure de responsabilitzar-se dels seus actes. És un subjecte. La cultura és més objectiva: un territori, una història, una llengua, un art, un dret, unes institucions, un patrimoni, etc. Una comunitat nacional fa una cultura i, també una cultura sosté i caracteritza una nació.

Si a nivell sòcio-polític-econòmic (2) tots els individus humans hauríem de ser iguals en drets i deures, ciutadans del món, sense marginats, sense oprimits, sense esclaus, sense estrangers, exiliats, etc., a nivell sòcio-ètnico-cultural (3) tots els pobles haurien de ser iguals en drets i deures. Organització mundial de les *Nacions Unides* (O.N.U.) i no, com ara, Organització mundial dels *Estats Units* (O.E.U.) o

dels Polítics units. Aleshores la Vera Pau (1) regnaria sobre la Terra i es perdria la memòria de la guerra.

El món s'està fent petit. O ens entenem o ens ensorrem. Bo és aclarir les idees. Però, escoltarà algun executiu decisor les conclusions d'aquest costós Fòrum? O bé aquest Fòrum Universal representarà un augment d'entropia, de soroll, de degradació, de disfunció entre teoria i pràctica del còsmicament esquifit i ridículament presumptuós univers humà?

De *Plantem-nos! Temes vius i pendants per al tombant de mil·lenni* (2000)

El perfum sagrat

Percepció global de la transcendència

(Conviccions meves avui, mai no definitives, per a qui em vulgui criticar)

1.- El món de la vida quotidiana s'ha fet petit. En un moment, sabem i, fins i tot, compartim allò que passa a les nostres antípodes.

2.- També de tot arreu, ens han anat arribant les diferents tradicions del planeta, de comunió amb l'esperit absolut.

3.- El fet sagrat que, sovint en la història i geografia humanes, ha volgut tenir abast universal, en el nostre segle s'està globalitzant, en el sentit que les diferents formes del fet sagrat entren en contacte les unes amb les altres. El con-

tacte pot donar-se en l'interior d'una comunitat per moviments poblacionals. En aquest cas la relació sobrevingut-autòcton pot ser constructiva (amor del foraster, que es vol residenciar, a la forma espiritual pròpia de la persona individual o col·lectiva acollidora) o destructiu (invasió per part del foraster, que es vol residenciar, de la forma espiritual pròpia de la persona individual o col·lectiva acollidora mitjançant imposició de tradicions foranes).

4.- Una comunitat humana té cos i ànima. No es pot voler-ne el cos i menystenir-ne l'ànima.

5.- L'interior de l'esperit absolut o universal, és u i múltiple, no té l'homogeneïtat de la unitat matemàtica, ans l'heterogeneïtat d'una singularitat fecunda, capaç d'animar la immensa complexitat de l'univers. És, doncs, radicalment u, però capaç de múltiple expressió. No té cap nom i té mil noms.

6.- Podríem, ben bé, fer desaparèixer la distinció entre monoteisme i politeisme. Si s'accentuava el monoteisme regnaria l'imperialisme religiós. Si s'accentuava el politeisme es banalitzaria l'absolut. En comptes de monoteisme i politeisme, és millor parlar de l'ànima absoluta, singular en si mateixa, i animadora singular en cada subjecte individual o col·lectiu.

7.- Observem i compartim una profunda convicció de què l'absolut és absolut i, per tant, únic. En conseqüència, totes les autèntiques tradicions de comunió amb l'absolut convergeixen.

8.- Però cadascuna parteix d'una realitat humana diferent. En el diàleg amb l'esperit, cadascuna reacciona o respon de diferent manera a la crida del sagrat.

9.- El senyor del jardí és sempre el mateix, però les flors del jardí són múltiples i variades.

10.- Això darrer és bo, però no és l'esperit absolut. És la gràcia de cada persona individual o col·lectiva quan és interpel·lada per l'absolut.

11.- En moltes tradicions religioses, hi ha qui ha volgut monopolitzar l'absolut i fer-lo confondre amb una peculiar forma de relacionar-s'hi. És l'esperit diabòlic oposat a l'esperit simbòlic.

12.- L'àmbit de les religions és ple d'«absoluts» falsament absoluts, visions parcials absolutitzades. Això obre el pas als sectarismes, integritismes, dogmatismes o fonamentalismes. L'àmbit de la laïcitat social és buit d'absolut. Això obre el pas a materialismes, irresponsabilitats, egoismes o relativismes.

13.- En una nova i actual era holística, on tot es pot relacionar amb tot, volem també globalitzar les tradicions sagrades. No uniformar, no supeditar unes a altres, no imposar una tradició sobrevinguda proselitista a una tradició arrelada en un lloc. Però sí diàleg fratern, enriquiment mutu, investigació lliure dels camins originals de cada tradició cap al sagrat.

14.- Tota via espiritual autèntica, individual o col·lectiva, convergeix cap a l'absolut.

Qualsevol d'aquestes vies pot ser recorreguda (obediència) amb guiatge exterior o interior. Tots dos guiatges tenen avantatges i perills. La maduresa o la plenitud és haver arribat a l'absolut, que està més enllà de qualsevol via, és la superació de les diferents formes del fet sagrat. El guia que atura el camí del guiat i no el duu a la plenitud universal és un fals guia, paternalista o dèspota religiós. I allò que fa pot ser titllat d'imperialisme religiós.

15.- El diàleg íntim entre el Subjecte absolut i els subjectes humans individuals o col·lectius —oració, contemplació mística, vot, inspiració, oracle, revelació o profecia— és singular i irrepetible en cada ocasió, i només és mantingut amb aquells subjectes determinats i en aquelles circumstàncies.

a) La singularitat del diàleg des del costat de l'absolut és, tanmateix, sense formes («sin arrimo», diu Teresa de Jesús, «contemplació (samadhi) sense rastre (nirbija), sense recerca (nirhoda), sense investigació (nirvitxara)» diu Patanjali). Només m'insta a **mi** o ens insta a **nosaltres**, en les nostres especials circumstàncies, a deixar-nos posseir pel seu amor.

b) Les formes singulars del diàleg les posen els subjectes individuals o col·lectius. Les creences teòriques, les accions pràctiques i les pautes de vida, que conformen les tradicions sagrades que se'n deriven, no són atribuïbles al Subjecte absolut, no són absolutes, ans són d'exclusiva responsabilitat dels subjectes humans, que les proposen, i acostumen a estar marcades i condicionades, en bé o en mal, per la cultura existent on ells viuen.

16.- En aquest sentit, la resposta humana, individual o col·lectiva, a la interpel·lació divina és diferent segons cada persona o cada cultura. Mesquita, temple hindú, pagoda, catedral... En el jardí de la nostra Terra hi ha varietat innumerable d'espècies de bellíssimes flors i boníssims fruits (9). Així són les diferents tradicions sagrades, estimulades per l'esperit, però configurades per les diferents idiosincràsies del mediador humà. Les formes sagrades són, doncs, la resposta humana a la vocació o crida amorosa personalitzada de l'esperit.

17.- Quan diem «Déu m'ha demanat tal cosa» en una circumstància determinada, cal entendre que Déu no m'ha demanat precisament aquella cosa («machina ex Deo»). La determinació de «la cosa» és la meua resposta, amb tots els seus riscos, encertada, equivocada, maliciosa o bondadosa, a la voluntat de l'absolut de què estimi, en aital circumstància amb el màxim d'absolutesa possible segons el meu grau de maduració sagrada.

18.- D'ací es dedueix la importància del paper de profeta (guia exterior). Ell parla a una col·lectivitat determinada. La guia, cap a la maduresa espiritual? És ell verament en comunió amb l'absolut? És ell madur? Interfereix amb egoismes o colonialismes culturals propis o del seu ambient? Sap distingir entre l'amor i les formes, reals o preteses, parcials o absolutes de l'amor universal? No hi ha criteris objectius de discerniment entre el ver i el fals profeta, però cal discernir-los. Qui es vulgui enganyar a si mateix, pitjor farà per a ell. Només des de l'absolut es pot jutjar l'absolut amb encert. Aquest discerniment, per ell mateix, ja és

un do de l'absolut que tots tenim però al qual, potser, no tots obrim pas. Qui no té aquest discerniment no és madur en l'esperit.

19.- Tota persona individual o col·lectiva, si arriba a maduresa, pot arribar a ser profètica o guia cap a l'absolut. La vida del madur en l'esperit d'ella mateixa és ja de fet profecia pura: acció profètica i paraula profètica.

20.- És un mal contra l'esperit («que no serà perdonat») la pretensió de representar la sacralitat de forma paternalista (retardar la maduració) o per suplantació infame (impedir la maduració).

21.- També és i ha estat un mal contra l'esperit la pretensió, en geografia i història, de defensar profetes únics canonitzats (per qui?, és profeta el canonitzador de profetes?, és bon profeta aquell que es diu a si mateix profeta?), amb els seus corresponents «déus únics», també canònics.

22.- Les escriptures sagrades, profètiques, inspirades o revelades, amb les respectives tradicions derivades, també són formes objectivades de resposta humana davant els requeriments immensament amorosos de l'absolut; valen en tant que guien, en tant que ajuden a madurar les persones individuals o col·lectives en les corresponents vies cap a l'absolut. I prou. No hi ha «autoritat» que les pugui canonitzar. En el «territori» i en el «temps» de l'absolut no hi ha res de coactiu, tot es fa per convicció profunda, sense imposicions ni amenaces. Els desastres, judicis, plagues i càstigs, així com les innombrables guerres de religió, són la conse-

qüència humana dels desencerts evitables en les inevitables respostes formals dels humans als requeriments de l'amor absolut. Pur bumerang. Ell és amor i res més, aquell amor que ningú no posseeix i que ens vol posseir a tots. Només assolible per aquell individu o aquella comunitat que sap morir de veritat a ella mateixa.

23.- Cal que cada individu i cada comunitat humana generin llur pròpia tradició espiritual. Un cos sense ànima és mort i aliment de carronyaires. És un mal la persecució contra la sacralitat pròpia d'una persona individual o comunitària, vingui de fora o de dintre d'ella mateixa. És un mal fomentar la plurireligiositat on ja hi ha una tradició pròpia. Si altres tradicions externes es fan presents en una comunitat amb tradició pròpia i hi entren en lluita competitiva o no s'hi adapten, aquelles fan imperialisme religiós.

24.- La tradició pròpia d'una comunitat té la responsabilitat fonamental de vetllar a favor de la seva pròpia pervivència davant altres tradicions nascudes en altres comunitats, i les sobrevingudes tenen la responsabilitat d'estimar-la i adaptar-s'hi.

25.- En aquelles comunitats, on no hi ha tradició pròpia (existeixen?), totes les tradicions presents hauran de formar un consell únic que generarà una nova tradició unitària d'aquella comunitat, altrament aquelles que s'hi oposen no cerquen l'Amor, són «opi del poble».

26.- Les grans tradicions territorials s'haurien de fer per la voluntat lliure de les dels petits territoris que les compo-

nen, sense que aquests hagin de perdre llur singularitat, ans al contrari, que en surti reforçada.

27.- És un mal greu la teledirecció espiritual i l'uniformisme que genera, es digui com es digui el centre direccional: Vaticà, Jerusalem, La Meca, Lassa... Mentre l'església catalana no es determini sobre com vol participar en l'església llatina, cristiana o universal i mentre el Papa o Madrid o Rabat determinin l'església catalana, no tenim via oberta cap a l'esperit, tenim imperialisme religiós.

28.- Em sembla que, si de vegades un llibre sagrat determinat fa tradició o tradicions, també, al contrari, sovint les tradicions sagrades fan (cadascuna diversos) llibres. I ni les tradicions ni els seus llibres són garantia infal·lible de camí cap a l'absolut.

29.- Hi ha un sublim espai de silenci de l'home, que és l'absolut i un meravellós espai de silenci de Déu, que és l'àmbit humà. Ell, en el nostre «terreny» parla, però no intervé perquè ens estima. És l'espai des d'on el podem estimar o des d'on podem llençar els nostres bumerangs (22) enverinats. Perquè Ell vol que siguem quelcom més que un titella seu.

30.- Tota forma, tradició o escriptura religioses han de ser criticades i, millor, autocriticades per l'home, individu o comunitat, des del seu saber humà i amb el cor obert al suprem judici de l'Amor.

31.- L'esperit absolut, que és a l'arrel de totes les tradicions, no és res i ho és tot en tot. Dit metafòricament, només és el singular perfum que fa viure agermanades totes les coses i que ofega en l'amor, aquells que es deixen ofegar.

32.- Aquest text vol tenir només el valor, concedit als textos sobre el sagrat, exposat en aquest text.

Lluís M. Xirinacs Damians
Barcelona, 6.8.2002

Declaració davant del jutge

(Jutjat n. 8 d'Instrucció de Barcelona)

1.- És notòria, des de fa quaranta anys, la meva adscripció a la lluita no violenta. No cal dir que mai no he disparat cap arma ni penso fer-ho.

2.- La meva intenció final, en el meu discurs de l'11.09.2002, al Fossar de les Moreres, fou de col·laborar a l'establiment d'una vera pau al País Basc.

3.- Al meu criteri, no hi haurà vera pau si no s'asseuen a parlar de la independència del País Basc d'una banda l'Estat espanyol i de l'altra els *abertzales* bascs.

4.- No crec que sigui delictes fer feina d'historiador (de la qual es pot discrepar):

- de descriure una guerra d'alliberament nacional que dura ja quaranta anys,

- i de comparar-la amb altres guerres.

5.- Tampoc hi ha cap mena de menyspreu a cap de les víctimes (parents i amics) de les dues bandes en conflicte, que lamento profundament.

6.- La frase compromesa i conflictiva és: «*Em declaro amic d'ETA i de Batasuna*», que certament vaig dir, que havia d'anar acompanyada de «*si em declaro enemic de l'Estat espanyol*» i que em vaig oblidar de dir.

7.- Aquesta frase és una aplicació de la més pura doctrina no violenta de Gandhi, que he predicat sempre: ***El no violent, davant d'un conflicte violent, no pot restar neutral; cal que es declari amic de l'oprimit, de l'envaït, i que es declari enemic de l'opressor, de l'invasor.*** Són els tancs espanyols que ocupen el País Basc. Cap arma basca no vol conquerir Espanya.

8.- I, finalment, com a seguidor de Jesús, que demana estimar també l'enemic, m'esforço en estimar de tot cor, com a enemic, aquest orgullós Estat espanyol (i tots els que li donen suport), invasor d'Euskalherria, de Galiza i dels meus Països Catalans i demanar-li que canviï la seva actitud de domini per la de defensor d'una vera fraternitat entre nacions iguals.

Lluís M. Xirinacs Damians
Barcelona, 17 de desembre de 2002

Lluís M. Xirinacs i Damians (Barcelona, 1932) és conegut per la seva lluita insubornable en pro de la nació catalana des de les estratègies pacifistes. Va ser el senador independent més votat de Catalunya en les primeres eleccions democràtiques de 1977. Però totes les activitats de la seva llarga biografia són només l'epidermis d'una polièdrica i contradictòria personalitat. Xirinacs, que s'atorgà una treva des de la dècada dels 80, es doctorà en Filosofia el 1997. Avui n'és expert; el seu camp d'estudi és global, cosa que l'ha portat a estudiar i a reflexionar amb diferents col·laboradors des dels textos sagrats de les religions més antigues a la realitat més immediata. Els seus pregons coneixements li permeten relacionar les tradicions espirituals amb la física quàntica i els diferents sistemes filosòfics.

A principis del 2000 es va plantar 12 hores diàries a la plaça de Sant Jaume de Barcelona convocant l'Assemblea dels Països Catalans. El van treure d'allà el cor i els ronyons. Dreturer i íntegre, no va témer, l'Onze de Setembre de 2002, declarar al Fossar de les Moreres, des d'una irreductible no-violència, que se sentia amic dels sotmesos, en el conflicte violent basc i, per tant, seguint Gandhi, des de l'enemistat amb l'Estat espanyol, amic d'ETA i Batasuna. Per això ha estat processat judicialment.

En aquest llibre, preparat pels seus deixebles i amics, hi trobareu, a més de la història d'aquest procés enmig d'un context preocupant en aquest inici de mil·lenni, el pensament veritable d'un pacifista capaç d'entendre la lluita armada des de la no-violència, el d'un home profundament religiós, en el sentit evangèlic de la immolació fins al punt de «donar la vida pels seus enemics».

ISBN 84-8334-472-6

Editorial Mediterrània